Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățământului și Culturii și al Comitetului Central al Sindicatului Muncitorilor din Învățământ și Cultură

Anul X, Nr. 470 — Vineri 9 mai 1958 — 4 pagini 25 bani

În cinstea zilei de 9 Mai

Și în școli, ca și pretutindeni în întreprinderile și instituțiile din țară, ziua de 9 Mai a fost întîmpinată ca o zi de cinstire a faptelor de eroism săvîrșite de ostașii români căzuți în războiul pentru independența de stat a României și în războiul antifascist — alături de ostașii sovietici.

În gazetele de perete de la școala nr. 41 din București, de pildă, se află articole scrise de elevi în care aceștia își exprimă admirația nețărmurită pentru eroii care și-au dat viața pentru libertatea patriei. „Să ne pregătim cu toții — scrie elevul Vasile Preda din clasa a VII-a — să fim vrednici de înaintașii noștri, să fim disciplinați și să învățăm bine, pentru ca să ajungem oameni de ispravă, folositori patriei".

La orele educative din această săptămînă li s-a vorbit elevilor despre războiul din 1877 pentru independența de stat a României, despre victoria în cel de al doilea război mondial asupra fascismului, despre participarea armatei noastre la războiul antihitlerist.

În cinstea zilei de 9 Mai în școală s-a organizat o festivitate al cărei program a cuprins o expunere a învățătorului Gheorghe Grigoraș, membru al diviziei „Horia, Cloșca și Crișan", coruri și recitări cu subiecte din istoria patriei, etc.

★

Ca semn de recunoștință pentru eroii români și sovietici care au căzut în luptele împotriva fascismului, pionierii și elevii din orașul Fălticeni, precum și cei din comunele Boroaia, Liteni și Vălenii, raionul Fălticeni, au participat la acțiunea de îngrijire a monumentelor și mormintelor eroilor români și sovietici. Coroanele și buchetele de flori depuse de ei la aceste monumente și morminte dovedesc dragostea și recunoștința pe care le poartă pentru cei ce și-au dat viața în războiul antihitlerist.

Ziua Independenței — Ziua Victoriei

Poporul nostru sărbătorește anul acesta, la 9 mai, împlinirea a 81 de ani de la proclamarea independenței de stat a României.

Oamenii muncii din țara noastră apreciază dobîndirea independenței de stat a României în 1877 drept un act istoric progresist care a asigurat condiții mai favorabile dezvoltării țării și luptei poporului pentru libertate socială și națională.

Clasele exploatatoare, în frunte cu regele, au trădat însă interesele naționale ale țării și au vîndut imperialiștilor străini independența pe care poporul o cucerise cu jertfa sîngelui celor mai buni fii ai săi. Cu încredere într-un viitor mai bun, poporul nostru, în frunte cu glorioasa clasă muncitoare, condusă de partid, n-a încetat nici un moment lupta pentru libertate și progres social.

Eliberarea țării noastre de către eroicele armate ale Uniunii Sovietice, eliberare cîștigată și cu sîngele ostașilor noștri, a constituit un ajutor hotărîtor în dobîndirea adevăratei independențe naționale și de stat a țării. În urma eliberării, poporul nostru a săvîrșit uriașe transformări pășind pe drumul luminos al construirii socialismului.

Înălțind mărețul edificiu al socialismului, poporul nostru muncitor, în frunte cu clasa muncitoare condusă de partid, este astăzi stăpîn pe soarta sa. El păzește ferm înainte, în alianță frățească cu marea Uniune Sovietică și cu toate celelalte țări ale lagărului socialist, sub steagul internaționalismului proletar.

Ziua Independenței de stat a țării este sărbătorită de poporul român în același timp cu Ziua Victoriei, ziua cînd eroicele armate ale Uniunii Sovietice au zdrobit principalele forțe ale hitleriștilor ocupînd Berlinul și au silit, împreună cu aliații, Germania fascistă să capituleze necondiționat.

Ziua de 9 mai 1945, cînd s-a pus capăt războiului în Europa, a intrat în istorie ca o dată memorabilă, ca zi a victoriei forțelor democratice împotriva fascismului.

Sărbătorind an de an Ziua Victoriei, popoarele lumii își exprimă recunoștința lor fierbinte față de Uniunea Sovietică și glorioasele sale forțe armate. Oamenii iubitori de pace și libertate din toate colțurile pămîntului au văzut că Uniunea Sovietică a suportat principalele greutăți ale celui de-al doilea război mondial. Ei știu că meritul de a fi nimicit principalele forțe ale fascismului german, de a fi zdrobit mașina de război hitleristă revine armatei, statului sovietic socialist. Întreaga omenire progresistă a trăit emoțiile anilor cînd peste 250 de divizii fasciste luptau pe frontul sovieto-german, în timp ce împotriva trupelor americano-engleze acționau doar 12—14 divizii în Africa de Nord și 77—82 de divizii în Europa Occidentală. Se știe, de asemenea, că cel de-al doilea front a fost deschis cu o întîrziere de doi ani față de termenul stabilit și numai atunci cînd devenise clar că armatele sovietice sînt capabile să distrugă singure trupele hitleriste și să elibereze popoarele Europei de sub jugul fascist. Lumea întreagă a admirat eroismul fără seamăn al ostașilor sovietici și a înțeles că numai zdrobirea forțelor principale ale blocului fascist pe frontul sovieto-german a permis S.U.A. și Angliei să înfrîngă pe celelalte fronturi armatele fasciste.

Acum 13 ani înșiși conducătorii S.U.A. și Angliei recunoșteau rolul hotărîtor al Uniunii Sovietice în obținerea victoriei asupra Germaniei fasciste. În mesajul „către Armata Roșie și către poporul rus din partea națiunii britanice" W. Churchill spunea: „Vă trimit cel mai cordial salut cu prilejul strălucitei victorii pe care ați repurtat-o izgonind pe cotropitori de pe pămîntul vostru și zdrobind tirania nazistă".

La rîndul său, H. Truman scria în mesajul adresat lui I. V. Stalin cu prilejul victoriei asupra Germaniei fasciste: „Noi acordăm o înaltă prețuire admirabilului aport adus de puternica Uniune Sovietică la cauza civilizației și libertății. Dv. ați demonstrat capacitatea unui popor iubitor de libertate și deosebit de viteaz de a zdrobi forțele negre ale barbariei, oricît de puternice ar fi ele".

În prezent însă, uitînd parcă tot ce au afirmat altădată, anumite cercuri din Occident fac tot ce le stă în putință pentru a minimaliza rolul Uniunii Sovietice în înfrîngerea fascismului. Au apărut, în ultimul timp, felurite „istorii" ale celui de al doilea război mondial, autorii acestor lucrări recurgînd la falsificări, încercînd să diminueze proporțiile și însemnătatea luptelor de pe frontul hotărîtor, cel sovieto-german, și exagerînd rolul operațiilor de pe fronturile secundare.

În fața adevărului istoric, manevrele falsificatorilor burghezi vor rămîne însă zadarnice. În analele istoriei, pe care omenirea progresistă nu le va uita niciodată, s-a înscris cu litere de sînge rolul decisiv al Uniunii Sovietice în înfrîngerea Germaniei hitleriste, în dezrobirea popoarelor Europei, în salvarea civilizației mondiale.

Victoria istorică a Uniunii Sovietice a ajutat multor popoare să pășească pe calea unei dezvoltări naționale independente. Izgonirea de către armatele sovietice a ocupanților fasciști de pe teritoriile unui șir de țări a creat condiții favorabile instaurării unei orînduiri noi, democrat-populare. Ca urmare a trecerii acestor țări pe drumul construirii socialismului, s-a creat sistemul mondial al socialismului care influențează în mod hotărîtor întreaga evoluție mondială în perioada postbelică.

Înfrîngerea fascismului german și a militarismului japonez a întărît, de asemenea, lupta de eliberare națională din țările coloniale și dependente. O serie de țări din Asia și Africa au scuturat jugul colonial și au obținut independența politică.

Pentru toate popoarele iubitoare de pace ziua de 9 Mai este o sărbătoare a vieții, un prilej de a-și manifesta voința lor nestrămutată de apărare a păcii.

Poporul român, alături de toate popoarele din Europa cărora cel de al doilea război mondial le-a impus grele sacrificii, consideră Ziua Victoriei, ziua înfrîngerii hitlerismului, înfrîngere la care au contribuit cu sîngele lor ostașii diviziilor românești de pe frontul antifascist, ca o dată memorabilă în care a început pentru omenire o perioadă nouă, o perioadă de pace și progres.

Pentru poporul nostru, sărbătorirea zilei de 9 Mai are o dublă semnificație. Cu prilejul acestei sărbători oamenii muncii din țara noastră cinstesc amintirea luminoasă a ostașilor sovietici, români și a tuturor celor ce s-au jertfit pentru înfrîngerea fasciștilor. Poporul nostru este mîndru de contribuția pe care țara noastră a adus-o după 23 August 1944 la cauza sfîntă a victoriei coaliției antihitleriste. De neuitat vor rămîne glorioasele fapte de arme ale ostașilor diviziei „Tudor Vladimirescu", ale soldaților și ofițerilor din unitățile armatei române care au întors armele împotriva mașinii de război hitleriste și care au fost de atîtea ori decorați cu ordine și medalii și citați prin ordine de zi ale comandamentelor sovietice și românești. Cu căldură și recunoștință își amintesc și popoarele frățești maghiar și cehoslovac de contribuția ostașilor noștri la eliberarea țărilor lor. Și întreg poporul nostru își amintește cu mîndrie de lupta tuturor oamenilor muncii din România pentru victorie.

Sărbătorind Ziua Independenței de stat a României și Ziua Victoriei, oamenii muncii din Republica Populară Română sînt hotărîți să lupte cu fermitate pentru continua întărire a statului nostru democrat-popular, pentru înflorirea patriei noastre, pentru menținerea și consolidarea păcii în lume.

Cît de atractivă este pentru aceste eleve lecția practică de botanică!

ORIENTAREA profesională

Cunosc un absolvent al clasei a VII-a care de trei ani stă acasă fără nici o ocupație. Trei ani la rînd s-a prezentat la examenul de admitere pentru clasa a VIII-a și a căzut de fiecare dată. Părinții nu abdică: vor cu orice preț să-și vadă copilul elev la o școală medie de cultură generală. În fiecare vară îl amenință: „Vezi, dacă nu iei examenul te dau la meserie". Bineînțeles că la meserie nu-l dau, deși ar fi cel mai înțelept lucru ce l-ar putea face, pentru că băiatul manifestă vădite înclinații către îndeletnicirile practice.

Am relatat cazul de mai sus pentru că, după părerea noastră, o parte din vină în toată această istorie o poartă, alături de părinți, și școala. Sîntem convinși că dacă la timpul potrivit dirigintele și ceilalți profesori ar fi întreprins o acțiune susținută de lămurire a părinților, lucrurile n-ar fi ajuns aici. Totuși — se va spune — ce pot face profesorii dacă părinții, ca urmare a unei mentalități învechite, nu țin seama de sfatul lor? În primul rînd profesorii, și îndeosebi diriginții, pot și au datoria să lupte împotriva acestei mentalități. Argumentele le stau la îndemînă, căci ele se află în însăși realitatea noastră socială. Prin exemple potrivite dirigintele poate arăta părinților în chip convingător că ceea ce conferă astăzi prestigiu unui om nu este profesiunea în sine, ci calitatea muncii prestate, că orice om se poate afirma în profesiunea pe care a îmbrățișat-o dacă muncește cu dragoste, interes și stăruință. Astfel, poate fi dat exemplul muncitoarei Maria St. Petre de la „Industria bumbacului A" din București, fruntașă în producție și decorată cu Ordinul muncii clasa a III-a, care după absolvirea școlii de 7 ani a urmat școala profesională. Totodată, trebuie să li se arate elevilor și părinților că accesul către variatele mijloace de culturalizare și către școlile serale și muncitorești permite oricărui om din producție să-și lărgească orizontul de cultură, să-și ridice nivelul calificării profesionale. Cazurile de acest gen sînt și ele numeroase.

Munca de îndrumare a părinților nu trebuie dusă, însă, în general, ci adaptată la fiecare caz în parte. Unii părinți, de pildă, ignorînd realitățile psihologice și sociale, se cramponează de un anumit „ideal" profesional stabilit în chip arbitrar, pe care încearcă să-l impună copiilor. Ei confundă adesea propria lor dorință cu posibilul și necesarul. În alte cazuri, părinții sînt tentați să supraestimeze anumite priceperi ale copilului. Confundînd simpla înclinație cu aptitudinea, ei se grăbesc a considera o anumită îndemînare a copilului — pentru desen, muzică sau artă dramatică — drept talent.

Sînt, în sfîrșit, și părinți care nu se interesează în nici un fel de viitorul copiilor lor. Unii din comoditate, alții „din principiu". Aceștia din urmă pornesc de la ideea greșită că părintele nu trebuie să intervină în orientarea profesională a copilului, că acesta trebuie lăsat să-și aleagă singur școala sau profesiunea. Ei uită că un copil — mai ales la 14 ani — nu poate fi conștient în suficientă măsură de aptitudinile și înclinațiile sale, că dorința sa este adesea influențată de un anumit curent de opinie creat printre colegi, de unele lecturi, filme etc. Asta nu înseamnă că dorința copilului nu trebuie luată în considerare. Împreună cu pedagogul, părinții trebuie să stabilească, însă, în ce măsură această dorință corespunde aptitudinilor și pregătirii generale a copilului.

Ținînd seama de atitudinea proprie fiecărui părinte în problema orientării profesionale, pedagogul va urmări a-i convinge pe părinți să-și orienteze copiii în raport cu aptitudinile și posibilitățile lor, dar, în același timp, și cu nevoile de cadre ale producției. Se înțelege că munca pedagogului în această direcție nu este de loc ușoară. El are nevoie de multă pricepere pentru a armoniza punctul de vedere al părinților cu dorința copiilor și a le pune de acord cu sarcinile economice generale ale statului și cu aptitudinile fiecărui elev în parte. Acest lucru este totuși posibil. Cu o condiție: ca pedagogul să găsească drumul care duce către inima părintelui. Părintele trebuie să simtă că dirigintele nu-i vorbește din obligație, ci că este sincer interesat în orientarea copilului său. El fi va arăta părintelui că, pentru a asigura viitorul copilului, trebuie să-l orienteze către o profesiune potrivită cu aptitudinile sale, în care el să poată da maximum de randament. Acest lucru corespunde atît intereselor economice și morale ale viitorului tînăr, cît și intereselor societății. Părinții trebuie să înțeleagă că orientarea copiilor către școlile profesionale, de meserii și agricole — adică către acele profesiuni care prin planul de dezvoltare a economiei naționale prezintă largi perspective de dezvoltare în viitor — este nu numai o datorie patriotică, ci și datoria pe care ei o au față de copiii lor.

Pentru a asigura eficiența acțiunii sale, pedagogul trebuie să desfășoare o muncă susținută și sistematică. Spunem aceasta pentru că, din păcate, mai sînt încă destule școli în care munca de orientare profesională a elevilor se desfășoară formal, fiind considerată o problemă secundară. Adesea activitatea diriginților în această direcție se limitează la completarea fișelor și la întocmirea unor tabele cu însemnări indicînd dorința exprimată de părinți sau de elevi, tabele stabilite pe baza unor discuții superficiale, în ședință sau în ora educativă.

Experiența școlilor fruntașe ne arată că în orientarea profesională diriginte trebuie să pornească de la cunoașterea elevilor, cunoaștere întemeiată pe observarea îndelungată a acestora în clasă și în afară de clasă, pe informațiile obținute de la profesori și maiștri cu privire la activitatea elevilor la lecții, în cercuri, în atelier sau pe lotul școlar. El trebuie să aibă în vedere, de asemenea, datele furnizate de către părinți în legătură cu ocupațiile copiilor în timpul liber, cu preferințele manifestate de copii. Conjugînd toate aceste date dirigintele are posibilitatea să-și formeze o părere justă asupra fiecărui copil în parte, să tragă o concluzie care să constituie baza de plecare în munca sa.

Pentru a-i face pe părinți să înțeleagă în ce direcție este bine să-și orienteze copiii, discuțiile în cadrul consfătuirilor cu părinții trebuie însoțite de convorbiri individuale cu fiecare elev și părintre în parte. Dar nici acestea nu sînt de ajuns. Pentru a crea un curent de opinie favorabil orientării copiilor către profesiuni practice trebuie folosite și alte mijloace. Dintre acestea amintim vizitele în producție, întîlnirile cu muncitorii fruntași, schimbul de vizite între absolvenții clasei a VII-a a școlilor de cultură generală și elevii școlilor profesionale, de meserii sau agricole, vizionarea unor spectacole sau lectura unor cărți care dezvoltă sentimentele de prețuire a muncii fizice și trezesc în sufletul copiilor dorința de a îmbrățișa profesiuni cu caracter productiv.

În multe școli, toate aceste acțiuni au fost planificate din timp și s-au desfășurat în cursul întregului an școlar. Acolo însă unde această muncă a fost neglijată trebuie să se ia măsuri neîntîrziate. Este necesar ca în timpul cît a mai rămas pînă la începerea examenelor de admitere din iunie și, mai tîrziu, a celor din toamnă, școlile să intensifice munca lor în direcția orientării profesionale a elevilor, folosind toate mijloacele ce le stau la îndemînă în acest sens.

I. AXENTE

MARX
și problema educării personalității

Ca și multe alte domenii ale științei, și pedagogia îi datorează lui Marx rezolvarea unora din problemele sale fundamentale. În adevăr, modul calitativ nou în care Marx a rezlovat problema centrală a pedagogiei — problema formării personalității umane — constituie punctul nodal care a revoluționat pedagogia, creînd posibilitățile transformării ei într-o știință.

La începutul secolului al XIX-lea, ideea de personalitate era dominată de concepția clasicismului umanitar al tinerei burghezii germane, concepție ce fusese exprimată, între alții, și de W.v. Humboldt. Pentru acesta, problema personalității devenea problema înfrumusețării individului considerat ca o realitate în sine. Chiar un pedagog burghez ca Spranger este nevoit să recunoască că idealul personalității formulat de Humboldt exprima „un individualism aristocratic" („Humboldt und die Humanitätsidee", pag. 16, cit. H. H. Becker, „Pädagogik", pag. 655, 1957).

Această concepție idealistă a dăinuit și mai departe în pedagogia burgheză. Idealul burghez al personalității însă, fiind o construcție artificială, se ciocnea în mod inevitabil de contradicțiile societății. Problema formării personalității era raportată la o minoritate conducătoare, masele fiind considerate în afara istoriei, nedemne de cultura care formează personalitatea.

Nici teoria lui Kerschensteiner cu privire la educarea personalității, apărută în perioada dezvoltării imperialiste a capitalismului, n-a adus o schimbare fundamentală în această privință. El considera că educația generală trebuie subordonată educației profesionale. În realitate, această teorie n-a constituit decît o încercare de a împăca, într-o educație a supunerii și a mitului statului imperialist, antinomiile sociale ameninșate de perspectiva rezolvării lor revoluționare.

Recent (1955), pedagogul și filozoful Theodor Litt, unul dintre ideologii de seamă ai burgheziei, reluînd problema personalității, privește procesul dezvoltării și autodezvoltării personalității ca un proces contradictoriu. Dar pentru Litt contradicțiile au un caracter inerent omului, ele aparținînd esenței ființei umane. Transformînd contradicția între „înalta umanitate" și „lumea modernă a muncii" într-o contradicție insolubilă, Litt neagă posibilitatea rezolvării ei (cf. Hans Herbert Becker, „Pädagogik", 1957, pag. 733).

Am schițat trei momente ale istoriei problemei formării personalității în pedagogia burgheză. Ele duc în mod neîndoios la aceeași concluzie: imposibilitatea ideologiei burgheze de a rezolva problema pedagogică esențială, problema formării personalității. Această imposibilitate nu are numai o cauză gnoseologică, ci în primul rînd un caracter de clasă, rezolvarea problemei formării personalității umane impunînd în prealabil rezolvarea contradicției sociale fundamentale ce caracterizează relațiile de producție burgheze. Fără rezolvarea revoluționară a acestei contradicții problema personalității fie că lunecă pe planul unor idealuri estetice (Humboldt), fie că se transformă într-o apologetică a cetățeanului devotat statului imperialist (Kerschensteiner), fie că se caracterizează prin agnosticism și renunțare (Litt).

Meritul de semnificație revoluționară al lui Karl Marx constă în a fi rezolvat pentru prima oară în mod științific problema personalității și de a-i fi dat o soluție pe care practica educării milioanelor de membri ai societății socialiste o confirmă. Marx a dat baza sigură, științifică, pe care se poate clădi pedagogia ca știință a formării nu a unui om ideal abstract, ci a unei personalități legate în mod necondiționat de realitățile social-economice în cadrul cărora se formează. El a demonstrat că esența personalității și căile de rezolvare a contradicțiilor procesului de formare a acesteia trebuie căutate în condițiile concrete, obiective, ale existenței sociale.

Încă în primele sale lucrări Marx a dezvăluit esența socială a personalității ca produs al unor condiții istorice obiective. El a arătat că singura soluție care poate asigura deplina dezvoltare a personalității majorității membrilor societății, adică a celor ce muncesc, este suprimarea contradicțiilor sociale obiective generate de proprietatea particulară. Astfel, de la început apare opoziția diametrală dintre concepția burgheză și cea marxistă. Lărgind ideea de personalitate, aplicînd-o maselor pînă atunci desconsiderate, Marx leagă această idee de ideea celei mai largi democrații și a umanismului real, autentic.

În „Ideologia germană" Marx a subliniat că revoluția socialistă este singura care-i poate permite muncitorului să-și afirme personalitatea. El arată că „proletarii, pentru a-și afirma personalitatea, trebuie să desființeze propria lor condiție de existență de pînă acum... Ei se găsesc, prin urmare, în directă opoziție cu forma în care indivizii societății se manifestau ca totalitate cu statul, și trebuie să răstoarne statul pentru a-și impune personalitatea" („Ideologia germană", pag. 77).

În lumina celor de mai sus apare clar caracterul revoluționar al tezelor lui Marx cu privire la teoria personalității. Determinînd esența personalității, Marx a deschis calea rezolvării problemelor educației pe baza celui mai profund democratism și umanism, condiționînd acest proces de organizarea comunistă a societății, pentru dînsul educația însemnînd dezvoltarea multilaterală a individului prin și în cadrul unei societăți din care este înlăturată exploatarea.

Caracterul revoluționar al teoriei științifice marxiste a personalității apare în toată amploarea lui îndeosebi cînd analizăm rolul pe care îl acordă Marx muncii în formarea personalității. Marx a întemeiat o teorie științifică a muncii privită nu ca un fenomen individual, psiho-biologic sau moral, ci ca un proces obiectiv social, ca un proces primordial, deoarece el asigură existența omului. Contribuția genială pe care a adus-o Marx în problema muncii constă în determinarea consecințelor la care dă naștere aceasta în dezvoltarea personalității, în cadrul unor relații de producție date. Astfel, în locul unor speculații etico-educative asupra muncii ca factor formator al personalității (Rousseau), în locul folosirii mijloacelor morale (bucuria muncii, dăruirea prin muncă) ca mijloc de exploatare a proletariatului, pentru a se obține de la el un randament mai mare (Kerschensteiner) se dezvoltă o teorie revoluționară care permite analiza concretă a laturilor pozitive și negative ale muncii într-un sistem de relații de producție date. Analizînd în acest mod raportul dintre muncă și personalitate, Marx a dat nu numai cheia înțelegerii întregului proces educativ din societatea capitalistă, a înțelegerii caracterului său de clasă, ci și soluția unei educații menite să asigure dezvoltarea multilaterală a muncitorului astfel încît, înlăturîndu-se latura negativă rezultată din caracterul social al organizării ei, munca să devină factorul determinant al asigurării dezvoltării depline a omului.

Teoria învățămîntului politehnic, această importantă cucerire a proletariatului în domeniul educației, este tocmai rezultatul analizei istorice a procesului de educație în cadrul relațiilor de producție capitaliste. Teoria învățămîntului politehnic nu-și are rădăcinile într-o simplistă și naivă apologie a muncii, într-o idealizare mic-burgheză a procesului meșteșugăresc, dupa cum nu are nimic comun cu teoriile burgheze contemporane ale „educației active". Numai înțelegerea naturii social-economice a învățămîntului politehnic ne poate permite aprecierea caracterului său specific revoluționar.

În elaborarea științifică a teoriei educației comuniste, privită ca îmbinare unitară a educației intelectuale, a educației fizice și a muncii în producție, Marx a pornit de la analiza particularităților muncii în sistemul capitalist. El a arătat că, în perioada capitalismului industrial, procesul de producție se caracterizează printr-o extremă diviziune a muncii, care „transformă muncitorul într-o unealtă parțială a unei mașini parțiale" („Capitalul", I, 3, pag. 413). Întreaga personalitate a muncitorului este sacrificată în folosul unei singure deprinderi, a unei singure aptitudini. Transformat într-o anexă vie a mașinii, muncitorul din întreprinderea capitalistă modernă nu este pus în situația de a desfășura o activitate intelectuală, ci i se cere doar o dexteritate corespunzătoare funcției tehnologice pe care trebuie s-o îndeplinească. În aceste condiții, schimbarea necontenită a mijloacelor de producție sau, așa cum se exprimă Marx, revoluționarea continuă a bazelor producției, creează o disponibilitate de muncitori care nu mai pot fi folosiți, dă naștere șomajului, hecatombelor de victime ale proletariatului. Capitalismul nu poate rezolva această monstruoasă contradicție. Fiecare pas al progresului tehnic este plătit în capitalism prin noi contingente de șomeri.

Soluția acestei contradicții, arată Marx, stă în răsturnarea relațiilor de producție capitaliste. Revoluționarea necontenită a tehnicii are loc și în socialism. Mai mult: ea se desfășoară aici într-un ritm mai rapid, nefiind împiedicată de factorii subiectivi care frînează adesea acest proces în capitalism. În socialism, însă, pe de o parte crește neîncetat producția, ca urmare a necesității de a se satisface nevoile materiale și culturale mereu crescinde ale oamenilor muncii, iar pe de altă parte se creează, printr-o dezvoltare multilaterală a personalității, prin învățămîntul politehnic, posibilitatea trecerii celor ce muncesc dintr-o ramură de producție în alta. Acești factori garantează utilizarea tuturor membrilor societății în procesul producției, elimină hecatombele de jertfe de care vorbea Marx. Învățămîntul politehnic, adică îmbinarea învățămîntului cu producția, care asigură dezvoltarea multilaterală, completă a

Conf. univ. O. SCHECHTER

(Continuare în pag. 2)

Crescuți în spiritul dragostei de patrie, elevii cinstesc memoria eroilor poporului nostru. În clișeu: O coroană la placa comemorativă de la Otopeni, închinată celor căzuți în lupta împotriva cotropitorilor fasciști.

Legătura cu părinții la sfîrșit de an școlar

Peste cîteva zile intrăm în etapa recapitulării finale. Această etapă implică mai multă muncă atît din partea cadrelor didactice cît și din partea elevilor. Profesorii se străduiesc să desfășoare recapitularea în bune condiții. Elevii fac și ei un ultim efort pentru asimilarea materiei parcurse în cele trei trimestre. Succesul recapitulării finale nu poate fi însă conceput fără sprijinul familiei. Aportul părinților este acum deosebit de însemnat. De aceea se impune ca efortul profesorilor pentru buna desfășurare a recapitulării să fie întregit cu cel al părinților.

Pentru diriginții de la școala medie din Vălenii de Munte intensificarea colaborării cu părinții constituie o preocupare de căpetenie. Ei au reflectat mult asupra problemelor pe care le vor ridica în fața părinților. Cunoscînd bine elevii, diriginții știu ce probleme necesită a fi discutate cu fiecare părinte în parte, ce indicații, ce sfaturi să le dea.

Ce probleme consideră diriginții de la Vălenii de Munte că sînt absolut necesare a fi urmărite în familie? Diriginții socotesc că trebuie să se intereseze de regimul zilnic, de felul cum își organizează copiii munca de pregătire a lecțiilor.

Regimul de muncă nu este respectat mai ales de acei copii ai căror părinți sînt dezinteresați, nu-i supraveghează, ci dimpotrivă le oferă libertate deplină. Recent — mi-a povestit dirigintele clasei a VII-a — mi-am vizitat elevii. Le-am făcut această vizită tocmai în timpul cînd ei trebuiau să fie ocupați cu pregătirea lecțiilor. Pe elevul I. Circiumaru nu l-am găsit acasă. Nu i-am găsit de altfel nici pe părinții lui. Copilul a profitat de această situație și a pornit-o la joacă. Desigur că acestor părinți, precum și celorlalți care procedează la fel, le vom arăta că e necesar să fie prezenți atunci cînd copilul trebuie să-și pregătească temele.

În școală sînt copii care nu știu să îmbine rațional munca cu odihna. Există copii care imediat după masă încep pregătirea lecțiilor. Sînt și cazuri de copii care învață în timpul mesei. Părinții acestora n-au înțeles încă faptul că în primele ore după masă cunoștințele se asimilează greu, că este nevoie de o oră-două de repaus pentru refacerea energiei intelectuale consumate la cursuri, de acumularea unor noi forțe necesare studiului.

Pregătirea altor elevi se mărginește la ceea ce ei rețin din clasă sau la citirea notițelor. O astfel de muncă e fără îndoială superficială și fără rezultat. De aceea e necesar ca părinții să urmărească cu atenție felul cum își pregătesc copiii lecțiile, să-i îndrume să folosească neconditionat și manualul, pentru că numai în felul acesta vor putea să-și însușească cu temeinicie cunoștințele.

Diriginții și-au propus să urmărească și pregătirea copiilor care au rezultate bune la învățătură. Și mai cu seamă pe aceia care au o constituție fizică mai debilă și care dintr-o conștiinciozitate exagerată învață foarte mult, pînă noaptea tîrziu. Diriginții le vor atrage părinților atenția că acest stil de muncă dăunează sănătății copiilor, că duce la surmenaj. De aceea e nevoie să le limiteze timpul de studiu, să nu le îngăduie să studieze pînă tîrziu.

Nu vom neglija — spuneau diriginții — nici vizitarea acelor elevi ai căror părinți nu controlează ce citesc copiii lor, permițîndu-le să citească orice fel de cărți. Pe acești părinți îi vom povățui să le supravegheze mai atent lectura particulară.

Recapitularea materiei implică și unele indicații deosebite față de etapele anterioare. Copiii trebuie să învețe sistematic, planificat, pentru a-și însuși cît mai temeinic materia. De aceea diriginții și-au propus să le reamintească cum să învețe, pentru a nu pierde timpul cu ocupații inutile, ca apoi să fie siliți să învețe noaptea sau să nu învețe de loc.

O bună parte dintre copiii care frecventează școala au părinți capabili să-i ajute în pregătirea lecțiilor. Acestora, diriginții le vor cere să se ocupe îndeaproape de copiii lor, să le controleze temele, să verifice în ce măsură și-au învățat lecțiile. Pentru ca părinții să știe ce lecții și ce teme au de pregătit copiii lor în etapa recapitulării finale, diriginții vor nota în carnetele de corespondență cu părinții temele ce le au de efectuat. Rămîne ca părinții să urmărească zilnic aceste carnete.

Pregătirea temeinică pentru lecțiile de recapitulare presupune condiții favorabile de muncă în familie, o atmosferă prielnică învățăturii — liniște, un colț pentru studiu.

Unii dintre elevi nu au acasă condiții bune de studiu. Au frați mici, n-au spațiu adecvat studiului, fac parte dintr-o familie numeroasă. Diriginții le vor recomanda părinților să facă eforturi pentru a le crea condiții bune de muncă, iar acolo unde nu se vor putea realiza asemenea condiții școala va avea grijă ca pentru acești copii să se organizeze la școală o sală unde să-și pregătească lecțiile.

În școală sînt copii pe care profesorii n-au reușit încă să-i disciplineze. Vorbesc în timpul orei, sînt neatenți la lecții, întîrzie, fug de la școală, lipsesc uneori fără nici o justificare. Se impune deci o discuție cu părinții acestora pentru a le arăta că în această etapă e nevoie de disciplină, de atenție încordată la lecții, de o frecvență regulată. Părinții trebuie să înțeleagă că această atitudine negativă a copiilor lor are efect asupra întregii clase, că au datoria de a urmări cu mai multă seriozitate comportarea copiilor în școală și în afara școlii. Diriginții le vor cere părinților să se intereseze îndeaproape și de situația la învățătură a copiilor. Să vină mai des la școală pentru a se interesa cum se pregătesc copiii lor în această etapă.

Cu mult regret au vorbit diriginții și de copiii unor învățători care nu-și pregătesc lecțiile și temele, sînt indisciplinați. Și cu aceștia diriginții sînt nevoiți să stea de vorbă, să-i facă să înțeleagă că copiii lor trebuie să fie un exemplu de muncă și disciplină. Cu părinții elevei F. D., de exemplu, fiică de învățător, diriginta clasei a IX-a „A" are multe de vorbit. Fiica lor este rămasă în urmă la învățătură și are o comportare necuviincioasă la școală. De unde provine această comportare a ei? Din atitudinea complet greșită a părinților care nu-i dau îndrumările necesare vîrstei ei, care o subapreciază. O subapreciază pentru motivul că nu este la înălțimea surorii ei, studentă la filologie. Tatăl acestei eleve, în loc să se apropie cu înțelegere, cu blîndețe de ea, se poartă aspru. Această atitudine a tatălui a făcut-o să se simtă izolată de familie. Eleva este acum descurajată, lipsită de grija părintească și, ca atare, se comportă ca un copil lipsit de supraveghere, de controlul părinților — este indisciplinată și slabă la învățătură.

În perioada recapitulării în școală se organizează unele acțiuni — excursii, vizite în producție, etc. Diriginții vor comunica și părinților acțiunile pe care le va organiza școala, ca și durata acestora, pentru a cunoaște și ei la ce activități trebuie să participe copiii.

Aceste activități nu epuizează munca diriginților în această etapă. Însăși desfășurarea recapitulării va descoperi noi probleme, pe care diriginții sînt datori să le rezolve pentru asigurarea temeiniciei cunoștințelor elevilor.

M. ILEA

EMIL NIC. NICULESCU: Muncă de lămurire (Expoziția profesorilor de desen din București).

O reușită consfătuire de muncă

Din activitatea organizațiilor sindicale

Sprijinirea traducerii în viață a importantei sarcini trasată școlii de către Congresul al II-lea al P.M.R. — politehnizarea învățămîntului de cultură generală — a fost o preocupare permanentă a comitetului sindical de instituție de la școala medie nr. 2 din Craiova. Printre alte măsuri luate în acest scop, comitetul de instituție a organizat și o consfătuire de muncă în legătură cu problemele politehnizării învățămîntului.

Căutînd să asigure consfătuirii un conținut concret, viu și interesant, comitetul de instituție a hotărît să studieze experiența profesoarei Maria Mocanu, care predă fizica și chimia în școală obținînd rezultate bune în înarmarea elevilor cu cunoștințe și deprinderi de muncă practică. Timp de o lună de zile, colectivul care a primit sarcina să studieze experiența tovarășei Mocanu a asistat la 8 lecții de laborator conduse de aceasta la secția de zi a școlii, la secția serală și la școala pentru tineretul muncitoresc. De asemenea, membrii colectivului au cercetat modul cum colaborează tov. Mocanu cu maiștrii care conduc activitatea în atelierele școlii și au însoțit-o în 3 vizite pe care le-a făcut cu elevii la uzina „7 Noiembrie", la școala profesională de cinematografie și la atelierele școlii medii nr. 1.

Materialul faptic cules de membrii colectivului a ilustrat în mod concret stilul de muncă al tov. Mocanu, expus de aceasta în referatul cu tema: „Cum contribuim prin orele de fizică și chimie la realizarea învățămîntului politehnic". Arătînd cum și-a desfășurat munca, tov. Mocanu a precizat mai întîi că a plecat de la teza că învățămîntul politehnic trebuie să-i familiarizeze pe elevi cu bazele științifice generale ale producției, să-i înarmeze cu priceperi și deprinderi de muncă practică.

Pentru a-i ajuta pe elevii ei să cunoască bazele științifice ale producției, tov. Mocanu a stăruit asupra studierii principalelor mijloace de producere a energiei și sistemului de transmitere a ei, dînd o atenție deosebită predării cunoștințelor despre energia electrică, despre transformarea energiei și despre diversele ei întrebuințări în industria modernă. De asemenea, ținînd seama de importanța măsurătorilor exacte în industria modernă, tov. Mocanu a arătat elevilor nu numai cum folosesc măsurătoarea strungarul, topitorul oțelar, meteorologul — dar a organizat și lucrări practice de măsurare a lungimilor, a grosimii, volumului, greutății, temperaturii, deprinzîndu-i pe elevi să mînuiască ușor rigla, cilindrul gradat, balanța, șublerul, termometrul, barometrul, manometrul etc.

În general — a spus tov. Mocanu — însoțesc întotdeauna expunerea materialului de demonstrații de laborator și experiențe, prin care — reproducînd fenomenele naturale în fața elevilor — le dau posibilitatea de a pătrunde în esența fenomenelor studiate.

Colaborînd strîns cu maiștrii care conduc activitatea în atelierele școlare tov. Mocanu a urmărit cum aplică elevii în efectuarea lucrărilor practice cele învățate la clasă, în ce măsură înțeleg explicațiile date de maiștri. În același timp, profesoara a dat îndrumări maiștrilor cu privire la felul cum trebuie să se bazeze, în activitatea lor, pe cunoștințele însușite de elevi la fizică, chimie etc.

Vizitele în întreprinderi au fost folosite cu multă pricepere de către tov. Mocanu pentru a arăta elevilor cum se aplică în producție cunoștințele studiate de ei la lecții. Astfel, vizitînd uzina „7 Noiembrie", le-a arătat elevilor că prelucrarea suprafeței materialelor prin așchiere are o bază comună (poziția cuțitului față de suprafață), indiferent dacă este vorba de strung, raboteză, freză etc., a subliniat că baza tehnologică a unui mare număr de operații (topire, turnare, matrițare, sudură) este de asemenea comună și că toate mașinile au o bază tehnică generală, ceea ce a dat naștere unei profesiuni noi — aceea de reglor de mașini-unelte și linii automatizate.

Vizitînd cu elevii școala profesională de cinematografie și cinematograful „23 August", profesoara le-a arătat cum se aplică în domeniul cinematografiei anumite funcțiuni ale aparatelor optice, cum se transformă energia radiantă în diferite alte forme de energie, în ce constă fenomenul fotoelectric etc.

Nici confecționarea materialului didactic necesar predării fizicii și chimiei n-a fost neglijată de tov. Mocanu. Împreună cu elevii ei, profesoara a confecționat numeroase materiale didactice

Discuțiile purtate în consfătuirea de muncă, bazîndu-se pe un bogat material faptic, au fost deosebit de fructuoase pentru toți participanții, indiferent de specialitatea lor.

Apreciind felul cum lucrează tovarășa Mocanu și ținînd seama de rezultatele bune pe care le-a obținut în acțiunea de politehnizare a învățămîntului, responsabilul cu munca profesională a propus ca aceasta să fie declarată fruntașă în muncă și să figureze la „Colțul învățătorului fruntaș" organizat în cinstea zilei de 1 Mai — propunere aprobată în unanimitate de cei prezenți la consfătuire.

Consfătuirea s-a terminat cu adoptarea unui proiect de măsuri care prevede, printre altele, sarcini cu privire la intensificarea muncii de confecționare a materialului didactic, la îmbunătățirea metodicii vizitelor în întreprinderi și în unitățile socialiste din agricultură, la sprijinirea activității maiștrilor care conduc lucrările practice în atelier, la îmbunătățirea condițiilor materiale de muncă în ateliere etc.

Prof. ION DUMITRESCU

MARX
și problema educării personalității

(Urmare din pag. 1)

personalității, nu este, așadar, o simplă formă de organizare a învățămîntului, o reformă pedagogică cu un caracter mai mult sau mai puțin larg, ci constituie o cerință fundamentală a formării personalității în cadrul relațiilor de producție socialiste.

Teoriile burgheze ale „școlii muncii", concepute de J. Dewey sau de Kerschensteiner, nu au nimic comun cu învățămîntul politehnic, pentru că ele nu condiționează educația muncii de eliberarea socială a proletariatului. Indisolubila legătură dintre revoluția socialistă ca o condiție primară, determinantă, și învățămîntul politehnic este trăsătura care deosebește radical teoria educației multilaterale comuniste de orice „ideal" educativ burghez.

Învățămîntul politehnic implică o educație intelectuală corespunzătoare. Sub forma cerinței sale esențiale — îmbinarea educației cu munca în producție — el are în vedere ridicarea continuă a nivelului intelectual al tinerei generații corespunzător cu cerințele și stadiul de dezvoltare al științei și tehnicii. Încă în 1847, în „Mizeria filozofiei", Marx, polemizînd cu Proudhon, combătea tendințele acestuia către o educație meșteșugărească mic-burgheză, incompatibilă cu nivelul dezvoltării științei și forțelor de producție.

Concepția socialistă despre lume nu face din tehnică un fetiș, nu subordonează omul tehnicii și nici nu vede în tehnică calea eliberării omului de toate inegalitățile pe care le-au creat milenii de exploatare. Marxism-leninismul socotește însă tehnica drept un mijloc care asigură fericirea reală a omului pe de o parte prin belșugul de produse, iar pe de altă parte prin posibilitatea dezvoltării multilaterale a personalității în condițiile unei munci în care efortul se deplasează mereu de la fizic la intelectual.

Teoria marxistă a formării personalității demonstrează opoziția radicală dintre pedagogia reformistă burgheză și pedagogia marxistă, caracterizată prin unitatea între dezvoltarea intelectuală și practica ce decurge din aplicarea conștientă a științei. Ea este negarea empirismului și intuiționismului simplist ce domină pedagogia așa-zisei „școli active", care face ca întregul proces educativ să graviteze în jurul copilului considerat din punct de vedere al intereselor și instinctelor sale primare.

În lucrările sale Marx a enunțat și premisele căii esențiale de rezolvare a uneia din contradicțiile cele mai importante existente în procesul educativ — contradicția dintre individ și colectiv. Această contradicție se vădește nu numai în cadrul societății capitaliste, ci și în cadrul societății socialiste, cu deosebirea că în primul cadru ea constituie o contradicție antagonistă, nerezolvabilă, pe cînd vreme în cadrul societății socialiste ea constituie o contradicție neantagonistă, care și-a găsit rezolvarea în educația prin, pentru și în colectiv. Încă în „Ideologia germană" Marx a arătat, printr-o analiză obiectivă a raporturilor individ-societate, calea lichidării contradicției mai sus amintite. Atîta vreme cît oamenii trăiesc într-o societate care se dezvoltă spontan, observa Marx, atîta timp cît există scizi unea dintre interesul particular și cel general, „activitatea proprie a omului devine pentru el o putere străină, opusă, care îl subjugă, în loc ca el s-o stăpînească. Căci de îndată ce munca începe să fie divizată, fiecare are un cerc exclusiv de activitate, bine determinat, care îi este impus și din care nu poate ieși". („Ideologia germană", pag. 29). Abia în societatea socialistă — a subliniat Marx — indivizii dobîndesc, în și prin asocierea lor, adevărata libertate. Așadar, opoziția individ-societate este în capitalism o opoziție antagonistă obiectivă, istoricește determinată. Caracterul ei antagonist dispare o dată cu dispariția diviziunii antagoniste de clasă. În societatea socialistă se realizează armonia dintre interesul individual și cel obștesc în folosul tuturor membrilor societății și, o dată cu aceasta, se realizează adevărata libertate a individului ca personalitate creatoare.

Relațiile socialiste care au luat naștere în Uniunea Sovietică după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie au constituit baza concretă pe care s-au elaborat teoria și practica educației în colectiv, realizare de uriașă însemnătate în știința educației. Ideea enunțată de Marx în 1846 a fost verificată, pe scara unei experiențe de proporții și însemnătate mondială, de către educația comunistă în colectiv. Însuflețit de o profundă dragoste de om și aplicînd în mod creator învățătura cu privire la educație elaborată de Marx și dezvoltată de Lenin, A. S. Makarenko a dovedit forța acestei învățături, făurind o teorie educativă și realizînd o experiență pedagogică care a depășit orice creație anterioară, deoarece a fost construită pe baze revoluționare, s-a condus după o ideologie revoluționară. Iar de la Makarenko pînă azi practica și teoria educației comuniste au fost îmbogățite cu experiența educării a milioane de tineri din Uniunea Sovietică și din țările de democrație populară.

Aplicînd învățătura marxist-leninistă cu privire la educație, partidul și statul nostru au reorganizat în așa fel școala, pe baza reformei învățămîntului, încît activitatea ei să se contopească de deplin cu activitatea generală de construire a socialismului, încît educația tinerei generații să constituie o parte organică a uriașului proces de transformare a omului prin transformarea societății. Pentru aceasta a fost necesară îndeplinirea unei alte condiții — enunțată, la rîndul ei, de Marx în Tezele sale asupra lui Feuerbach — anume educarea educatorului, eliberarea conștiinței acestuia de moștenirea trecutului. Partidul și statul nostru au creat toate posibilitățile pentru ca educatorii, pedagogii să-și însușească concepția marxist-leninistă despre lume.

În adevăr, problemele formării personalității comuniste sînt probleme noi, suscitate de condiții noi. Rezolvarea lor nu poate veni din trecut, din etapa premarxistă a pedagogiei. Aceasta nu înseamnă a nega valoarea moștenirii progresiste, a nega, în cele din urmă, istoria. Înseamnă însă a înainta pe drumul educării omului printr-o conștiință și o ideologie revoluționară. Înseamnă a nu căuta într-o lume apusă soluții pentru formarea unei personalități noi, a personalității comuniste. Munca noastră educativă nu se poate alimenta din trecut, mai ales cînd acest trecut a fost depășit de o vastă experiență istorică vie.

Congresul al II-lea al P.M.R. a trasat sarcini mari și nobile în fața pedagogilor din țara noastră: îmbinarea învățămîntului de cultură generală cu munca în producție, generalizarea învățămîntului de 7 ani, educația comunistă a tinerei generații. Partidul ne dă, totodată, principalul sprijin în realizarea acestor sarcini: concepția marxist-leninistă despre lume, învățătura marxist-leninistă despre educație.

DE LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI CULTURII

Examenul de stat la școlile și institutele pedagogice

De curînd, Departamentul școlilor din Ministerul Învățămîntului și Culturii a elaborat instrucțiunile privitoare la desfășurarea examenului de stat la școlile pedagogice de învățători și educatoare și la institutele pedagogice de învățători. În instrucțiuni se arată că sesiunea examenului de stat la școlile pedagogice și la institutele pedagogice de învățători se desfășoară de două ori pe an, între 10 și 25 iunie și între 1 și 12 septembrie la școlile pedagogice și între 16 și 30 iunie și între 18 și 30 septembrie la institutele pedagogice de învățători.

Examenul de stat se dă din materia prevăzută în programele întregului curs de învățămînt pedagogic, la următoarele obiecte:

La școlile pedagogice de învățători: 1) Limba română — scris și oral. Metodica de predare a limbii române — oral. 2) Limba rusă — oral. 3) Matematica (aritmetica și geometria) — scris și oral. Metodica de predare a aritmeticii — oral. 4) Pedagogia —oral. 5) Istoria României — oral. 6) Limba maternă — scris și oral. Metodica de predare a limbii materne — oral (la școlile cu limbi de predare ale naționalităților conlocuitoare).

La școlile pedagogice de educatoare: 1) Limba română — scris și oral. 2) Limba rusă — oral. 3) Pedagogia preșcolară — scris și oral. 4) Istoria României — oral. 5) Limba maternă — scris și oral (la școlile cu limbi de predare ale naționalităților conlocuitoare).

La institutele pedagogice de învățători: 1) Marxism-leninism — oral. 2) Pedagogia — scris și oral. 3) Metodica limbii române — oral. 4) Literatura pentru copii — scris. 5) Metodica aritmeticii — oral. 6) Metodica limbii materne — oral (la institutele pedagogice de învățători cu limbi de predare ale naționalităților conlocuitoare).

Examenul de stat este o sinteză a cunoștințelor căpătate de elevi sau studenți în cursul celor 4 ani (respectiv doi ani) de învățămînt pedagogic.

La examenul de stat se pot prezenta absolvenții școlilor pedagogice și ai institutelor pedagogice de învățători care au obținut note de promovare la toate obiectele de învățămînt prevăzute în planul de învățămînt al anului IV (respectiv anul II de institut), precum și la practica pedagogică.

Elevii sau studenții care după desfășurarea examenelor scrise s-au îmbolnăvit și nu au putut să se prezinte la examenul oral în ziua planificată, pot fi planificați la examenul oral în perioada aceleiași sesiuni, într-o altă zi, pe baza certificatului medical, cu aprobarea președintelui comisiei.

Examenul de stat se desfășoară în fața unei comisii care se organizează în cadrul fiecărei școli pedagogice sau institut pedagogic. Comisia pentru examenul de stat se compune din: președintele comisiei, care va fi un cadru didactic universitar, un inspector metodist regional cu studii superioare sau director de școală pedagogică sau de institut pedagogic, și mai mulți membri: directorul sau directorul adjunct al școlii sau al institutului și, pentru fiecare obiect, profesorul școlii care a predat obiectele de examen la ultimul an de școală.

La școlile pedagogice în care numărul candidaților înscriși la examenul de stat este mai mare de 80 se pot constitui două comisii, iar dacă numărul candidaților trece de 200 se pot constitui trei comisii.

Lista elevilor și studenților admiși la examenul de stat și orarul examenelor vor fi afișate cu cel puțin 5 zile înainte de începerea examenului de stat.

Examenele scrise se vor desfășura pe baza subiectelor trimise directorilor de școli și institute de către Ministerul Învățămîntului și Culturii, în plicuri sigilate, prin secțiile de învățămînt și cultură. Plicurile cu subiecte se deschid de către președintele comisiei, în prezența membrilor acesteia, cu o oră înainte de începerea examenului.

Examenele scrise se dau la fiecare obiect de învățămînt în același timp la toate școlile pedagogice din țară, după cum urmează: în ziua de 10 iunie — limba română; în ziua de 11 iunie — matematica (la școlile pedagogice de educatoare — pedagogia preșcolară); în ziua de 12 iunie — limba maternă. La institutele pedagogice de învățători se vor da: în ziua de 16 iunie examenul de literatură pentru copii și în ziua de 17 iunie examenul de pedagogie.

Examenele scrise vor începe în întreaga țară la ora 9 dimineața. Pentru efectuarea lor se acordă 3 ore. Lucrările scrise se dau pe coală de hîrtie sau caiete pe care se aplică sigiliul școlii (institutului) și semnătura președintelui comisiei. Candidații vor scrie citeț pe colțul din dreapta al colii numele și pronumele, iar colțul se îndoaie, se lipește cu o etichetă și se aplică ștampila școlii (institutului).

Corectarea lucrărilor scrise se face numai în școală (institut). După corectarea și notarea lucrărilor scrise se trece la dezlipirea colțului cu numele candidatului în plenul comisiei, înainte de începerea examenului oral.

Lucrările scrise nu sînt eliminatorii. La două zile după desfășurarea examenelor scrise urmează examenele orale.

Examenele orale se țin după bilete de bază și bilete anexe pe care le alcătuiesc profesorii școlii (institutului) și le aprobă, cu 3—5 zile înainte de sesiunea de examene, președintele comisiei. Conținutul biletelor de bază și anexe nu se comunică candidaților anticipat. Fiecare bilet conține 2—3 întrebări din diferite capitole ale programei.

Pentru limba română, limbile materne, limba rusă și matematică există două feluri de bilete: a) bilete de bază și b) bilete anexă. La aceste obiecte, una din chestiunile cuprinse în biletul de bază va consta din rezolvarea unei probleme, a unui exercițiu, o analiză gramaticală etc. Textul problemei, exercițiului sau exemplelor indicate în biletul de bază va fi cuprins în biletul anexă, care poartă numărul biletului de bază. Fiecare bilet de bază va avea mai multe bilete anexe, pentru a se evita repetarea aceluiași bilet anexă la mai mulți candidați.

Examenul oral se desfășoară în fața întregii comisii, pe grupe de aproximativ 6 candidați, la toate obiectele de examen în aceeași zi, trecîndu-se imediat de la un obiect la altul. Toți profesorii sînt datori să fie prezenți la examen permanent.

Biletul pentru examenul oral se ia personal de candidatul chemat la răspuns. Pentru pregătirea răspunsului se acordă candidatului 15—20 minute. Răspunsul fiecărui candidat poate dura 10—15 minute. Dacă un candidat nu poate răspunde la întrebările din biletul luat și anunță pe profesor despre aceasta înainte de a formula răspunsul, i se dă voie să ia un al doilea bilet. În acest caz, la notarea răspunsului se va scădea nota cu un punct.

Cunoștințele candidaților se notează cu note de la „10" la „1". La obiectele la care se dă examen scris și examen oral se stabilește media obiectului respectiv, care nu se calculează aritmetic. La obiectele la care se dă un singur examen (oral sau scris) nota dată are valoare de medie la obiectul respectiv. Pentru o notare cît mai justă a cunoștințelor candidaților, direcția școlii sau a institutului va pune la dispoziția comisiei dosarele candidaților, care cuprind următoarele materiale: a) o fișă cu situația la învățătură a candidaților în clasele cursului de învățămînt pedagogic (anii I-IV); b) caracterizarea candidaților întocmită de dirigintele clasei sau de profesorul responsabil al anului; c) o caracterizare asupra felului în care s-au prezentat elevii (studenții) la practica pedagogică, alcătuită de conducătorul practicii pedagogice (profesorul de pedagogie); d) lucrările scrise ale candidaților efectuate la examenul de stat.

Notele la examenul oral pentru fiecare candidat se stabilesc în comisie, la propunerea fiecărui profesor examinator, după verificarea cunoștințelor la toate obiectele de examen, pentru întreaga grupă și după ce candidații din grupă au părăsit sala de examen. În caz că la stabilirea notei la examenul oral există divergențe de păreri, președintele comisiei hotărăște nota definitivă. Acest fapt se consemnează în catalogul de examen la rubrica „Observații" precum și în procesul verbal.

Candidații care obțin media cel puțin „5" la fiecare obiect din cadrul examenului de stat sînt declarați reușiți.

Hotărîrea comisiei în legătură cu rezultatele examenului de stat se afișează în fiecare seară pentru grupele examinate în ziua respectivă.

Candidații care nu obțin cel puțin media „5" la toate obiectele de la examenul de stat sînt considerați respinși. Ei au dreptul să mai repete o dată acest examen la toate materiile în sesiunile următoare, în primii 2 ani de la data terminării ultimului an, la aceeași școală. Nu vor fi primiți la examenul de stat candidații care au fost respinși de două ori la acest examen. Prezentarea pentru a treia oară la examenul de stat se aprobă în mod cu totul excepțional și numai de către Ministerul Învățămîntului și Culturii.

Cu privire la examenele de maturitate

Potrivit dispozițiilor Ministerului Învățămîntului și Culturii, la examenele de maturitate din acest an se pot prezenta numai absolvenții învățămîntului seral, ai învățămîntului fără frecvență și candidații restanțieri care îndeplinesc condițiile cerute de normele în vigoare.

Examenele de maturitate din sesiunea de vară vor avea loc între 15—30 iunie a.c., iar cele din sesiunea de toamnă între 1—12 septembrie a.c., urmînd ca înscrierea candidaților pentru examenele din sesiunea iunie să se facă pînă la data de 3 iunie a.c. inclusiv.

Lucrările scrise la examenele de maturitate din sesiunea iunie vor avea loc după cum urmează: la 16 iunie pentru matematică. La școlile și secțiile clasice în aceeași zi și la aceeași oră se va da lucrare scrisă la limba latină în loc de matematică; la 17 iunie pentru limba și literatura română, la 18 iunie pentru limba și literatura maternă (la școlile cu limba de predare a naționalităților conlocuitoare). Lucrările scrise încep la ora 9 dimineața.

Examenele orale vor începe în ziua de 20 iunie pentru școlile cu limba de predare română și în ziua de 21 iunie pentru școlile cu limba de predare a naționalităților conlocuitoare.

Subiectele pentru lucrările scrise din cadrul examenelor de maturitate sînt unice pe țară și se întocmesc de minister.

Rezultatele examenului de maturitate se vor consemna în „Catalogul general", tipărit în acest scop, iar după terminarea examenului se vor completa diplomele celor reușiți, care vor fi semnate de către președintele comisiei de examen.

Membrii examinatori în comisiile examenelor de maturitate vor fi recrutați numai dintre profesorii cu studii superioare de specialitate și cu vechime la catedră de cel puțin 10 ani, iar în cazuri excepționale cu o vechime de cel puțin 5 ani.

În același timp se prevede că în caz de neprezentare a unui candidat la una din probele examenului de maturitate, candidatul respectiv este declarat respins, iar nu retras.

Celelalte probleme legate de organizarea și desfășurarea examenelor de maturitate vor fi rezolvate în conformitate cu dispozițiile anterioare ale ministerului. Se recomandă profesorilor examinatori ca la examene să adopte aceeași exigență pentru toți candidații, indiferent de la ce forme de învățămînt provin.

Data examenelor

Recent, Ministerul Învățămîntului și Culturii a stabilit noi termene pentru desfășurarea examenelor în școli, care intră în vigoare începînd chiar cu acest an școlar.

Datele la care urmează să se țină examenele sînt următoarele:

CLASA A IV-a

Examen de absolvire: 5—15 iunie; examene de corigență (aminate): 25—30 august; examen de absolvire: 1—6 septembrie.

CLASA A VII-a

Examen de absolvire: 5—15 iunie; concurs de admitere în cl. VIII: 20—30 iunie; examene de corigență (aminate): 25—30 august; examen de absolvire: 1—6 septembrie; concurs de admitere în clasa a VIII-a: 8—13 septembrie.

CLASA A XI-a

cursuri de zi și serale

Examen de maturitate: 15—3. iunie; examene de corigență (aminate): 25—30 august; examen de maturitate: 1—12 septembrie.

CURSURI FARĂ FRECVENȚĂ DIN ÎNVĂȚĂMÎNTUL DE CULTURĂ GENERALĂ

Sesiunea ianuarie: 2—14 ianuarie; sesiunea mai: 16 mai—5 iunie; sesiunea august: 15—30 august; examene de corigență: 22—30 decembrie; examen de maturitate: 15—30 iunie, examen de maturitate: 1—12 septembrie.

ȘCOLI PEDAGOGICE

cursuri de zi

Concurs de admitere: 20—30 iunie; concurs de admitere: 8—13 sept.; examen de stat: 10—25 iunie; examen de corigență: 25—30 august; examen de stat: 1—12 sept.

ÎNVĂȚĂMÎNTUL FARĂ FRECVENȚĂ LA ȘCOLILE PEDAGOGICE

Sesiunea ianuarie (educatoare): 2—14 ianuarie; examene de corigență (educatoare): 22—30 decembrie; sesiunea august (învățători): 15—30 august; examene de corigență (învățători): 10—15 august; examen de stat: 10—25 iunie; examen de stat: 1—12 septembrie.

La institutele pedagogice de învățători se mențin datele examenelor prevăzute în structura anului școlar 1957—1958, aprobată prin ordinul Ministerului Învățămîntului și Culturii nr. 1249 a din 25 iulie 1957.

Examenele se vor organiza și desfășura potrivit instrucțiunilor în vigoare.

INFORMAȚII

În zilele de 5, 6, și 7 mai a.c. la Departamentul școlilor din Ministerul Învățămîntului și Culturii a avut loc o ședință de lucru cu șefii secțiilor regionale de învățămînt și cultură. Cu acest prilej s-au discutat o serie de probleme legate de încheierea anului școlar, de organizarea vacanței de vară a elevilor și cadrelor didactice, cît și probleme legate de pregătirea deschiderii anului școlar 1958—59.

★

Ministerul Învățămîntului și Culturii face cunoscut cadrelor didactice calificate din învățămîntul de cultura generală și învățămîntul profesional și tehnic că, începînd cu data de 1 septembrie 1958, fiecare va rămîne încadrat în continuare la școala la care a funcționat în anul școlar 1957—1958, fără a li se mai da noi decizii de încadrare, cu excepția acelora care au activat la școli sau în localități unde s-a restrîns activitatea și care au fost anunțați la timp să facă cereri de transferare.

Cadrele didactice care, din diferite motive, au solicitat transferarea, vor fi înștiințate de sfaturile populare regionale respective pînă la 15 iunie a.c. asupra rezultatului cererilor lor, astfel ca la această dată fiecare să știe precis unde va funcționa în anul școlar 1958—1959.

Totodată, se aduce la cunoștința cadrelor didactice înscrise pentru reexaminarea profesională, conform instrucțiunilor Ministerului Învățămîntului și Culturii nr. 778 din 1958 că în orașul București nu sînt posibilități de încadrare, iar cei care vor fi admiși la această reexaminare urmează să solicite încadrarea în alte localități.

★

Ministerul Învățămîntului și Culturii comunică celor interesați că absolvenții secțiilor fără frecvență ale școlilor de cultură generală vor da examenul de maturitate la limba rusă din materia prevăzută pentru clasa a X-a (manualul pentru clasa a X-a) în instrucțiunile Ministerului Învățămîntului și Culturii aprobate cu nr. 98028 din 1957.

★

Se precizează că examenul de absolvire a clasei a IV-a se organizează conform instrucțiunilor aprobate prin Ordinul ministrului Învățămîntului nr. 62 din 27 februarie 1957 publicate în Buletinul Ministerului Învățămîntului și Culturii nr. 2 (18) Seria A din 1 martie 1957.

Examenul constă din probe la aritmetică (scris și oral) și limba română (scris și oral). La școlile cu limbile de predare ale naționalităților conlocuitoare examenul constă din probe la aritmetică (scris și oral), limba maternă (scris și oral) și limba română (scris).

RECAPITULAREA...

...la matematici

In trecut, recapitularea de sfîrșit de an era mai totdeauna o pacoste și pentru profesori și pentru elevi: primii se arătau plictisiți că trebuie să reia cartea de la început pe capitole, iar ceilalți erau înspăimîntați de faptul că pentru fiecare lecție recapitulativă li se cerea să memoreze o cantitate destul de mare de cunoștințe care nu-i atrăgeau prin nimic nou sau interesant. În ultimii ani, însă, lucrurile s-au schimbat mult în această privință. Noi, profesorii, am învățat că recapitularea trebuie să fie o muncă creatoare, care să permită noi legături între cunoștințe și să asigure nu o însușire mecanică a acestora, ci înțelegerea profundă a sistemului de cunoștințe studiat în timpul anului. La rîndul lor, elevii au început să vadă în recapitulare un foarte important ajutor al lor nu numai în vederea pregătirii pentru examene, ci și în vederea dobîndirii unui sistem închegat de cunoștințe pe care să-l poată folosi cu succes în viață.

Căutînd să organizez lecții de recapitulare cît mai vii, mă străduiesc să-i atrag pe elevi prin probleme interesante și complexe, cu ajutorul cărora ei să repete implicit diferite reguli și teoreme. De aceea urmăresc să prezint temele cunoscute în timpul anului sub un aspect nou, îmbinînd fie unele capitole din aceeași ramură a matematicii, fie două sau chiar trei ramuri ale ei, fie legînd cunoștințele de matematică cu cele de fizică sau chimie. O mare atenție acord permanent legăturii matematicii cu viața, cu problemele practicii.

Recapitularea la matematică, privită în general, îmbracă două forme: una de consolidare a cunoștințelor, prin revenirea asupra unor teoreme și demonstrații, și alta de sistematizare a întregii materii, prin exerciții sau probleme de sinteză. De altfel, această sistematizare însăși este menită să consolideze cunoștințele elevilor.

Mă voi ocupa sumar, mai întîi, de primul aspect, așa cum se prezintă el la clasele a IX-a și a X-a. După părerea mea, la clasele a IX-a este absolut necesară revenirea asupra funcțiilor, șirurilor de numere, relațiilor metrice într-un triunghiu oarecare, precum și asupra unor teoreme importante ca teoremele lui Menelaus, Stewart etc. De asemenea, socotesc că la clasa a X-a trebuie să se insiste asupra sumei puterilor asemenea. Aceste chestiuni fiind mai dificile, nu sînt înțelese întotdeauna pe deplin de elevi și de aceea cred că este necesară revenirea asupra lor acum, în etapa recapitulării finale. Bineînțeles, fiecare profesor va reveni în special asupra acelor probleme pe care i le indică situația concretă a clasei sale.

În ceea ce privește cel de al doilea aspect — sistematizarea materiei prin probleme de sinteză — am căutat să aleg din timp asemenea probleme încît, rezolvîndu-le, elevii să folosească cunoștințe din capitole variate ale cursului. În vederea rezolvării acestor probleme, într-o oră anterioară voi da elevilor, ca temă pentru acasă, să repete teoria necesară — din algebră, geometrie, trigonometrie. Trecînd la rezolvarea problemelor, uneori voi verifica prin sondaj dacă elevii stăpînesc cunoștințele teoretice necesare, alteori voi pune întrebări cu privire la teorie în cursul rezolvării problemelor sau voi cere, eventual, și demonstrații — toate acestea în funcție de condițiile concrete: caracterul problemei, gradul ei de dificultate, nivelul cunoștințelor elevilor asupra capitolelor pe care se bazează rezolvarea ei etc.

Socotesc că nu este nevoie să se rezolve multe probleme într-o oră de recapitulare. Dacă o problemă este bine aleasă, dacă în rezolvarea ei se aplică cunoștințe teoretice diferite, dacă implică calcule interesante, care antrenează toată clasa, ne putem mulțumi într-o oră și cu această singură problemă. Elevii trebuie să fie antrenați însă să rezolve acasă cît mai multe tipuri de probleme: probleme referitoare la secțiuni în corpuri geometrice, la corpuri înscrise și circumscrise, la corpuri de rotație etc. Am căutat să aleg, pentru a da acasă, probleme care să îngăduie elevilor să străbată întreaga materie, să le dezvolte reprezentările spațiale, să le dea prilejul să deseneze, să reducă problemele complexe la probleme simple etc.

Greutatea pe care o întîmpină de obicei elevii mei în rezolvarea problemelor de geometrie este stabilirea formei unor secțiuni în corpuri. La problemele mai dificile de acest fel, eu mă folosesc și acum de material didactic și insist asupra stabilirii în mod riguros a formei secțiunii. Voi insista îndeosebi asupra acestor probleme și în timpul recapitulării.

O activitate utilă în perioada recapitulării este rezolvarea problemelor referitoare la corpuri rotunde. Aceste probleme dau elevilor posibilitatea de a înțelege mișcarea unei figuri în spațiu — cinematica în geometria în spațiu — formarea solidului care la naștere prin rotirea unei figuri și părțile lui componente. Greutățile care se ivesc în rezolvarea acestor probleme sînt determinate de faptul că elevii nu înțeleg întotdeauna forma noului corp care a luat naștere, în ce corpuri se poate descompune acesta și cum se determină elementele necesare rezolvării problemei. Pentru înțelegerea acestui tip de probleme eu cer elevilor, de cîte ori am prilejul — la clasă, în orele de consultație, la cercul tinerilor matematicieni, în cadrul temelor pentru acasă — să efectueze un desen clar, care să pună în evidență corpul care se obține.

Pentru recapitularea materiei la algebră în clasa a X-a am planificat 4 ore, cîte una pentru fiecare din capitolele mari: discuția ecuațiilor și sistemelor, divizibilitatea polinoamelor și teoria ecuațiilor, analiza combinatorie, numere complexe. În manualul de algebră sînt multe exerciții utile în perioada recapitulării. Așa este, bunăoară, exercițiul nr. 89 de la pag. 276, pe care îl voi putea folosi cu bune rezultate acum. Exercițiul, care se prezintă în forma: $f(x) = x^3 - 7x\cos^2 q + 6\cos 2q = 0$, cere elevilor, pe lîngă cunoașterea relațiilor între rădăcini și coeficienți, priceperea de a descompune în factori și de a rezolva o ecuație trigonometrică.

Am arătat numai cîteva aspecte din munca pe care o voi desfășura în perioada recapitulării cunoștințelor la clasele a IX-a și a X-a. Evident că în această perioadă voi da o atenție deosebită elevilor care au dovedit lipsuri în cursul anului. Cu aceștia voi lucra în mod special — fie individual, fie în colectiv — în orele de consultații, spre a nu stingheri planul general de recapitulare pentru întreaga clasă.

Practica a dovedit că oricît de bine am lucra în timpul anului școlar, dacă nu asigurăm o bună desfășurare a recapitulării, rezultatele muncii nu vor fi dintre cele mai bune. Organizarea gîndită a activității noastre în ultima etapă a anului școlar, în funcție de problemele specifice pe care le ridică situația concretă a claselor cu care lucrăm, are o mare însemnătate în încheierea cu succes a muncii școlii.

Prof. VALENTINA NANU
Pitești

...la fizico-chimice

Fixarea temelor de recapitulare, ca și organizarea unor lucrări de laborator care să încheie cunoștințele însușite în tot cursul anului constituie, în această etapă, pentru noi, profesorii de fizică și de chimie, preocuparea de căpetenie.

În ceea ce mă privește, mi-am propus să grupez cunoștințele de fizică după teme. Așa, de pildă, tema „Forța și aplicațiile ei" poate fi dezbătută la clasa a VIII-a și în parte la clasa a VI-a, iar tema „Legea transformării și conservării energiei" este valabilă pentru toate clasele, cu condiția ca ea să fie pregătită în raport cu specificul materiei parcurse în anul respectiv și să facă, totodată, legătura cu cunoștințele însușite în anii anteriori. Am prevăzut, de asemenea, temele „Proprietățile corpurilor în stare solidă, lichidă și gazoasă și aplicațiile lor" și „Presiunea" (la clasa a IX-a), „Despre cîmp și însemnătatea practică a cunoașterii însușirilor lui" și „Curentul electric și efectele sale" (la clasele a VII-a și a X-a), „Oscilații și unde — legi și aplicații" și „Ce este lumina și care este însemnătatea schimbărilor pe care le suferă de la sursă pînă la receptor" (la clasa a XI-a curs seral) etc.

La chimie mi-am propus, printre altele, temele: „Legile chimiei și importanța lor practică" și „Substanțele și schimbările lor chimice — aplicații" (la clasele a VII-a și a VIII-a). În clasa a VIII-a se poate trata și tema „Confirmarea valabilității clasificării elementelor făcută de Mendeleev prin studierea însușirilor fizico-chimice ale elementelor din grupa a VI-a și a VII-a", „Formarea moleculelor și însemnătatea cunoașterii acestui fapt pentru sinteza chimică" și „Structura atomului și clasificarea elementelor" (la clasa a IX-a), „Teoriile asupra structurii substanțelor organice și sinteza chimică" și „Funcțiuni organice, importanța lor" (la clasa a X-a) etc.

Referindu-mă la tema „Forța și aplicațiile ei practice", voi arăta pe scurt felul în care se poate face recapitularea materiei la clasa a VIII-a.

În primele ore de recapitulare voi trata următoarele probleme: Forța, definirea ei, unitățile și aparatele de măsură, exemple de forțe și efectele lor; forța gravitațională, greutatea corpurilor, măsurarea greutății; forța de frecare, micșorarea vitezei corpurilor din cauza frecării, coeficientul de frecare, legile frecării; forța centripetă și forța centrifugă, legi, efecte, aplicații; forța de tracțiune; efectele forței și dependența lor de mărimea și de durata acțiunii forței; impuls și cantitate de mișcare; mișcarea uniformă, mișcarea variată, legi și aplicații, transmiterea mișcării; acțiunea forțelor de a învinge rezistența pentru a produce deplasarea corpurilor; lucru mecanic, putere, unități de măsură; energie mecanică (potențială și cinetică), transformarea energiei potențiale în energie cinetică și invers; legea transformării și conservării energiei, aplicații, mecanisme; compunerea forțelor; forțe concurente, forțe paralele, forțe în echilibru; momentul forțelor, legea momentelor, descompunerea unei forțe, aplicații. În timpul lecțiilor se pot executa experiențe sau se pot aminti experiențele făcute în timpul anului școlar cu privire la studiul frecării și determinarea coeficientului de frecare, verificarea legilor forței centrifuge, verificarea legii momentelor și a legii conservării energiei la planul înclinat, scripeți, pirghii, șurub, pană etc., verificarea legilor dinamicii. În timpul recapitulării voi executa pe tablă o schemă care va cuprinde formulele și schițele principale. În lecțiile următoare voi efectua lucrări de laborator.

În cursul recapitulării voi organiza și o serie de lucrări de laborator privind verificarea legilor mișcării uniform variate, verificarea legii a doua a dinamicii, verificarea legilor frecării, verificarea legii momentelor și a legii conservării lucrului mecanic.

Fiecare lucrare va cuprinde o serie de probleme care includ aplicarea cunoștințelor acumulate în cursul anului. Iată, de pildă, un exemplu de felul cum s-ar putea rezolva o problemă recapitulativă cu conținut practic. Problema sună astfel: pe un plan înclinat AB, de lungime l și înălțime h, să se ridice un cărucior încărcat ce are masa totală m. Voi cere elevilor să deplaseze căruciorul atît prin alunecare cît și prin rostogolire și să măsoare lungimea l a planului, înălțimea h, masa m a căruciorului cu încărcătura sa și forța de tracțiune F, care deplasează căruciorul pe planul înclinat. De asemenea, le voi cere să determine greutatea căruciorului cu încărcătura sa, forța F_1 ce învinge componența activă a greutății, mărimea forței de frecare și coeficientul de frecare, lucrul mecanic efectuat, randamentul planului înclinat. Elevii vor trebui să facă schița aparatului și să menționeze pe figură forțele în echilibru, forțele active și forțele rezistente și să precizeze cu ce mișcare se deplasează căruciorul sub acțiunea forței F.

Un mod interesant de recapitulare este acela care pornește de la studiul unei instalații sau al unui aparat și discută diversele probleme pe care le ridică construcția și folosirea aparatului. Bunăoară, îmi propun să organizez o astfel de lecție de recapitulare în legătură cu instalarea unei sonerii cu transformator în circuitul căreia se află un bec, un voltmetru etc. Această lucrare simplă dă elevilor posibilitatea să aplice în practică numeroase cunoștințe cu privire la curentul electric și legile lui.

Și la chimie se pot organiza lucrări practice cu conținut variat. Astfel, cu elevii clasei a X-a se pot efectua lucrări cu privire la recunoașterea funcțiunilor organice, iar la alte clase se pot organiza experiențe privind metodele de obținere a substanțelor studiate, însușirile chimice ale acizilor, ale bazelor, ale metalelor și nemetalelor. De asemenea, în cadrul lecțiilor de recapitulare se pot rezolva cu elevii unele probleme de calcul legate de producție.

Pregătindu-ne temeinic pentru lecțiile de recapitulare, efectuînd în cadrul acestor lecții lucrări practice care ajută în cea mai mare măsură la fixarea cunoștințelor însușite, vom reuși să asigurăm un nivel ridicat de cunoștințe al elevilor.

Prof. OLIMPIA BINA
București

...la științe naturale

Fixarea temelor pentru recapitularea finală la obiectul meu — științele naturale — mi-a dat mult de gîndit. Pentru ca recapitularea să se desfășoare cît mai rodnic, am căutat să țin seama îndeaproape de observațiile făcute la lecții în cursul anului școlar. Așa, spre exemplu, la clasa a V-a am observat, în cursul studierii principalelor plante de cultură, că unii elevi confundă diferitele tipuri de fructe cum sînt cariopsa, achena, capsula, silicva, drupa, poama etc. Pentru a evita astfel de confuzii mi-am propus ca una din temele de recapitulare finală să fie: „Principale tipuri de fructe întîlnite la plantele studiate". În cadrul acestei lecții voi face cu elevii o clasificare a fructelor celor mai felurite plante studiate, iar după aceea, folosind material demonstrativ — o colecție de fructe — le voi cere să descrie fiecare tip de fruct, scoțind în relief principalele caractere care le deosebesc pe unele de altele.

Mi-am propus să desfășor cu elevii clasei a V-a și o oră de recapitulare pe parcela experimentală, cu tema: „Organele vegetative ale plantei verzi și principalele funcțiuni îndeplinite de ele". Elevii vor observa astfel, pe materialul viu, tipurile de rădăcini, tulpini, frunze și flori studiate la lecții. În legătură cu funcțiunile îndeplinite de organele plantei verzi, vom aprofunda în special pe acelea pe care se bazează principalele lucrări agrotehnice care trebuie aplicate în scopul de a crea plantelor condiții optime de creștere. Elevii vor fi îndrumați apoi să întocmească planșe pe care vor fixa colecții de plante cu diferite tipuri de rădăcini, tulpini, frunze și flori. Cele mai frumoase exemplare vor fi păstrate în laboratorul școlii pentru a fi folosite ca material didactic în anii următori.

Mă pregătesc cu multă grijă pentru lecțiile de recapitulare în clasa a VII-a, deoarece elevii acestei clase dau examen de absolvire și printre obiectele de examen figurează zoologia și botanica. Printre temele de recapitulare pe care mi le-am propus la această clasă se numără: „Evoluția aparatului circulator la vertebrate"; „Importanța creșterii animalelor și păsărilor în gospodăria agricolă"; „Combaterea dăunătorilor animali și vegetali din agricultură" etc.

La începutul recapitulării voi face în fața elevilor o expunere sintetică asupra cursului de zoologie, deoarece ei au studiat zoologia separat — în clasa a VI-a nevertebratele, iar în clasa a VII-a vertebratele.

Tema „Evoluția aparatului circulator la vertebrate" va fi tratată de elevi după ce în prealabil le voi fi dat planul după care se va desfășura lecția precum și indicații asupra materialului ce trebuie revăzut din manual. Scopul lecției este de a verifica cunoștințele elevilor în legătură cu constituția anatomică a organelor circulatorii la cele cinci clase de animale vertebrate, cu modul lor de funcționare, precum și cu modificările suferite potrivit mediului în care trăiesc. Pentru a ușura discuțiile voi folosi cît mai larg materialul demonstrativ (planșe).

În legătură cu temele „Importanța creșterii animalelor și păsărilor în gospodăria agricolă" și „Combaterea dăunătorilor animali și vegetali din agricultură" voi organiza o vizită cu elevii la gospodăria agricolă colectivă „Flamura Roșie" din comuna noastră. Anume, vom vizita sectorul zootehnic al gospodăriei, unde elevii vor observa adăpposturile sistematice ale animalelor și păsărilor, vor cunoaște nemijlocit metodele de îngrijire a acestora, vor afla date privind rația de alimente care li se administrează, precum și venitul realizat de pe urma creșterii animalelor și păsărilor. De asemenea, elevii vor participa în gospodărie la lucrările de combatere a dăunătorilor animali și la aplicarea de ierbicide pentru combaterea buruienilor. Pentru desfășurarea acestor lucrări practice voi lua din timp legătura cu agronomul gospodăriei, pregătind împreună cu acesta condițiile necesare pentru desfășurarea cu succes a activității elevilor.

Consider că în felul acesta voi izbuti să consolidez cunoștințele și deprinderile dobîndite de elevi la lecții.

Prof. CONSTANȚA DRAGOMIR
comuna Șoldanu
raionul Oltenița

...la geografie

Tovarășul Laurențiu Stan, profesor de geografie la școala medie nr. 1 din Buzău, și-a fixat din vreme problemele importante asupra cărora va insista în mod deosebit la lecțiile recapitulative. Iată, de pildă, cum a organizat tov. Stan recapitularea materiei predate la clasa a VII-a.

La începutul anului școlar profesorul a observat că elevii, neflind deprinși din clasele anterioare cu un studiu mai aprofundat al geografiei, au întîmpinat unele greutăți în însușirea cunoștințelor. De aceea, cu prilejul lecțiilor de recapitulare tov. Stan va insista în mod deosebit asupra materiei predate în prima parte a anului școlar, privind geografia fizică a R.P. Române.

Față de lecțiile din timpul anului, lecțiile de recapitulare vor conține însă un element nou: cunoștințele de geografie fizică vor fi împletite cu cele de geografie economică. De pildă, tema „Carpații meridionali" va fi tratată în felul următor: după ce se va face mai întîi o privire fizico-geografică asupra acestor munți, se va vorbi despre bogățiile naturale ale regiunii, se vor scoate în relief eforturile omului pentru a transforma natura, se va sublinia avîntul pe care l-a luat economia regiunii în anii puteri populare (dezvoltarea bazinului Jiului, construirea liniei Bumbești-Livezeni, construirea hidrocentralei de la Moroeni etc.) La tema „Dobrogea" profesorul va folosi același procedeu: va discuta cu elevii despre aspectul fizico-geografic al regiunii (relief, sol, vegetație, populație), despre faptul că în trecut Dobrogea era o regiune săracă, înapoiată din punct de vedere economic, va sublinia transformările ce au avut loc în ultimii ani în această parte a țării. El va cere elevilor să arate importanța deosebită pe care o prezintă faptul că aici întreaga agricultură a fost socializată, va verifica cunoștințele lor despre marea dezvoltare pe care o ia industria stufului și despre importanța acesteia pentru economia noastră, despre dezvoltarea pescuitului, a portului maritim Constanța etc.

Ca element nou la această temă profesorul va folosi, pentru partea de geografie fizică, metoda hărților alăturate. Astfel, va așeza în fața elevilor o hartă a reliefului Dobrogei, o hartă a solului acestei regiuni, o alta a climei și, în sfîrșit, o hartă a vegetației. Privind cele patru hărți așezate una lîngă alta, elevii își vor putea da seama mai ușor că unui anumit tip de sol îi corespunde un anumit fel de vegetație, că în regiunile secetoase vegetația este săracă, că în regiunile cu ploi mai abundente vegetația este mai bogată și mai variată etc.

Tot ca metodă de recapitulare tov. Stan va folosi excursia pe hartă. De altfel, la toate lecțiile de recapitulare elevii vor folosi, în expunerile lor, harta.

Pregătindu-și planurile de recapitulare, profesorul caută să introducă în acestea elemente noi, să asigure, prin activități variate, participarea tuturor elevilor la lecțiile recapitulative, astfel încît acestea să constituie un adevărat mijloc de aprofundare și consolidare a cunoștințelor dobîndite în cursul anului.

V. RADU

...la clasa a IV-a

Elevii claselor a IV-a se pregătesc pentru examenul de absolvire cu care vor încheia un ciclu de învățămînt. Întrucît examenul de absolvire se dă din întreaga materie a claselor anterioare, învățătorii se preocupă cu multă grijă de întocmirea planului de recapitulare, pentru a cuprinde în el toate problemele esențiale, așa încît absolvenții clasei a IV-a să rămînă cu un sistem închegat de cunoștințe pe care să se poată construi apoi toate cunoștințele lor ulterioare.

Mergînd pe această linie, învățătorul Modest Bolohan, de pildă, care predă la clasa a IV-a a școlii de aplicație de pe lîngă Institutul pedagogic de învățători din Craiova, a pregătit din timp, cu multă grijă, planul de recapitulare finală. O atenție deosebită a acordat tov. Bolohan întocmirii planurilor de recapitulare la limba română și aritmetica, la care elevii vor da examen. El n-a neglijat însă nici celelalte obiecte de învățămînt. În prealabil, învățătorul a revăzut programele claselor I-IV, pentru a putea include în planul de recapitulare la unele obiecte — cum ar fi, de pildă, aritmetica și geografia — și teme din programa claselor anterioare asupra cărora nu s-a mai revenit în programa clasei a IV-a.

Pentru a realiza în întregime scopul recapitulării materiei, tov. Bolohan a studiat bine conținutul lecțiilor și le-a grupat în jurul cîtorva teme importante, în cadrul fiecărui obiect. Observînd că unii dintre elevii săi nu respectă întocmai ordinea cifrelor la operațiile de adunare și scădere, sau că alții nu știu suficient de bine să efectueze înmulțirea cu numere care conțin zerouri la mijloc, a prevăzut în planul de recapitulare la aritmetică o temă cu privire la formarea numerelor. Restul materiei la aritmetică a fost grupat în jurul unor teme ca acestea: „Fracții ordinare și zecimale"; „Cele patru operații cu numere întregi și zecimale"; „Aflarea suprafețelor"; „Aflarea procentului" etc. De asemenea, tov. Bolohan a rezervat mai multe ore pentru rezolvarea diferitelor tipuri de probleme, fără a se limita la problemele din manual, ci construind numeroase alte probleme cu exemple din viața practică — din industrie, agricultură, comerț etc. Aceasta îl va ajuta, pe de o parte, să introducă elemente noi în lecțiile de recapitulare, iar pe de altă parte va contribui la consolidarea deprinderii elevilor de a aplica în practică cunoștințele teoretice de aritmetică.

Lecțiile de citire au fost grupate în jurul temelor: „Cele patru anotimpuri"; „Din trecutul patriei"; „În patria noastră înfloresc o viață nouă"; „Povestiri pentru copii". Tov. Bolohan își propune ca la lecțiile din cadrul temei „Din trecutul patriei" să facă apel și la cunoștințele de istorie, iar la cele din cadrul temei „În patria noastră înflorește o viață nouă" să realizeze legătura cu cunoștințele de geografie și istorie.

În cadrul recapitulării la gramatică, pe lîngă tratarea unor teme ca: „Părțile de vorbire", „Părțile de propoziție", „Propoziția și fraza", tovarășul Bolohan a rezervat mai multe ore pentru analiza morfologică și sintactică, urmărind să-i obișnuiască pe copii să facă legătura între morfologie și sintaxă, precum și ore pentru dictări, în care va urmări în mod special respectarea punctuației și ortografiei. La compunere va insista asupra întocmirii actelor oficiale, precum și asupra efectuării unor compuneri libere, cu teme care să solicite cunoștințe din cadrul diferitelor obiecte de învățămînt.

Cu aceeași grijă a întocmit învățătorul și planurile de recapitulare la celelalte obiecte de învățămînt. Astfel, la istorie repetarea se va face în jurul unor probleme ca: „Răscoalele țărănești și urmările lor"; „Viața grea a poporului muncitor pînă la 23 August 1944" etc. iar la geografie a prevăzut și ore în care va face cu elevii călătorii imaginare prin țară.

Fiecare învățător poate găsi însă și alte forme și teme noi în vederea recapitulării materiei, introducînd nota sa personală. De aceea, schimbul de experiență în această perioadă trebuie intensificat. Se impune ca învățătorii care predau la aceleași clase să discute între ei problemele recapitulării materiei, să facă schimb de păreri. De asemenea, este bine să se organizeze în această perioadă interasistențe la lecții — și aceasta nu numai pentru ca pedagogii să învețe unii din experiența altora, ci și pentru a-i deprinde pe elevi să raspundă în fața unor persoane străine, să-și învingă timiditatea pe care o manifestă uneori la examene.

Pe lîngă grija pentru sistematizarea întregii materii în vederea recapitulării ei, învățătorii se preocupă cu multă atenție de pe acum și de pregătirea desfășurării fiecărei lecții recapitulative în parte. Această pregătire este cu atît mai necesară cu cît, dintr-un număr mare de cunoștințe, învățătorul trebuie să selecționeze esențialul, să-l prezinte în combinații noi și să introducă elemente și exemple noi, nu numai cu scopul de a adînci cunoștințele elevilor, dar și pentru a realiza lecții vii și atractive, care să trezească interesul acestora. De aceea, majoritatea învățătorilor — chiar și acei care nu au această obligație — își întocmesc planuri dezvoltate pentru lecțiile recapitulative. Pentru a îmbogăți cunoștințele și gîndirea elevilor este bine ca învățătorul să folosească un material didactic cît mai variat — lecturi, scheme, experiențe noi și atractive, să efectueze cu elevii exerciții, probleme, lucrări practice. De un real ajutor pentru bună desfășurare a lecțiilor de recapitulare sînt excursiile, cu prilejul cărora elevii au posibilitatea să lege cunoștințele de științele naturii cu cele de geografie, istorie etc. De pildă, participînd la o excursie în împrejurimile localității unde se află, elevii vor putea îmbina cunoștințele de științele naturii despre sol, plante etc. cu cunoștințele de geografie despre relief și vegetație, cu cele de istorie despre trecutul regiunii (localității) etc.

Selecționînd și împărțind cu grijă materialul de repetat, dozîndu-l în funcție de complexitatea sa, învățătorul trebuie să stabilească din timp întrebările pe care le va pune elevilor și materialul demonstrativ pe care-l va folosi.

După fiecare lecție de recapitulare învățătorul trebuie să dea elevilor schema temelor care vor fi repetate în lecția următoare, precum și indicațiile necesare cu privire la studierea materiei respective și la chestiunile asupra cărora trebuie să-și concentreze atenția. De asemenea, este foarte necesar ca problemele importante să fie scrise în timpul lecțiilor pe tablă și pe caiete, pentru ca la sfîrșitul orei elevii să aibă în fața schema completă și amănunțită a temei respective.

Cu multă grijă trebuie să-i pregătească învățătorii pe elevi pentru examenul de absolvire. Pentru aceasta este necesar să le ceară răspunsuri cît mai complete și clare, însoțite de exemple, să le solicite capacitatea de gîndire și să rezolve cu ei exerciții și probleme care fac apel la legături din ce în ce mai complexe între cunoștințe, potrivit vîrstei elevilor și programei. În același timp, în discuțiile cu elevii învățătorul trebuie să le dezvolte încrederea în forțele proprii, optimismul, iar nu să-i înspăimînte cu ideea examenului.

Munca de recapitulare și de pregătire a examenului de absolvire nu trebuie însă să ducă la supraîncărcarea elevilor, la solicitarea unor eforturi peste posibilitățile lor. De aceea, pe lîngă judicioasa lui organizare și dozare, în această etapă, mai mult ca oricînd, este necesar să se strîngă legăturile cu familia și să se obțină din partea acesteia un ajutor cît mai mare. Este bine ca învățătorii claselor a IV-a să organizeze ședințe cu părinții, în care să le vorbească acestora despre însemnătatea etapei pe care o străbat acum copiii lor și să le dea îndrumări pentru respectarea regimului de muncă al elevilor, pentru a le asigura o hrană cît mai substanțială, pentru a nu-i solicita la munci care i-ar obosi și le-ar răpi timpul de pregătire.

Tot acum învățătorii trebuie să se ocupe mai mult de îndrumarea elevilor, subliniind, atît în discuțiile cu ei, cît și în discuțiile cu părinții, necesitatea continuării studiilor în clasa a V-a.

Pregătind temeinic recapitularea materiei și desfășurarea examenului de absolvire, învățătorii claselor a IV-a își vor vedea străduințele încununate de succes, iar elevii lor vor păși în clasele următoare cu un sistem de cunoștințe solide.

C. MINCĂ

Problemele ridicate la lecție au fost atît de interesante, încît elevii le discută și în recreație.

DIN ACTIVITATEA ȘCOLILOR PROFESIONALE ȘI TEHNICE

Dezvoltarea continuă a economiei noastre, avîntul industriei, al agriculturii, al construcțiilor pun în fața învățămîntului profesional și tehnic sarcina de mare răspundere de a pregăti cadre de muncitori și tehnicieni cu o calificare superioară, capabili să mînuiască tehnica cea mai înaintată.

Pentru a ajuta cadrelor didactice din școlile profesionale, școlile de meserii, școlile tehnice și tehnice de maiștri să pregătească asemenea muncitori și tehnicieni, să ridice pe o treaptă tot mai înaltă învățămîntul profesional și tehnic, „Gazeta învățămîntului" va publica începînd cu acest număr o rubrică permanentă intitulată: „Din activitatea școlilor profesionale și tehnice".

Nu ne îndoim că mulțe de profesori și maiștri-instructori din învățămîntul profesional și tehnic își vor da aportul la îmbunătățirea continuă a acestei rubrici, împărtășindu-și în cadrul ei experiența, făcînd propuneri și sugestii, pentru a contribui astfel la generalizarea metodelor bune de muncă, la ridicarea continuă a nivelului învățămîntului profesional și tehnic.

Pregătirea viitorilor muncitori și tehnicieni agricoli

Centrul școlar agricol nr. 1 din Roman — situat la 4 km distanță de oraș — figurează printre cele mai vechi școli agricole din țară, aniversînd în curînd 73 ani de existență. Timp de peste o jumătate de secol, vechea școală de agricultură a funcționat într-un local mic, necorespunzător avînd doar 4 săli de clasă, în care puteau fi cuprinși un număr foarte redus de elevi.

În anii puterii populare, școala a fost mutată într-o clădire nouă și spațioasă, cu 12 săli de clasă, 4 laboratoare, o sală de festivități, o cantină, precum și un cămin cu o capacitate de peste 250 locuri.

Dacă în trecut terenul experimental de care dispunea școala constituia doar un mijloc de realizare a unor venituri suplimentare pentru director, azi gospodăria anexă a centrului școlar agricol nr. 1 din Roman, care cuprinde 120 ha de teren arabil, o vie, un bogat parc zootehnic și numeroase mașini agricole oferă celor peste 300 ucenici și elevi toate condițiile necesare pentru a-și însuși temeinice cunoștințe și deprinderi practice, pentru a deveni cadre de nădejde ale agriculturii patriei noastre.

Ân de an laboratoarele, atelierele didactice și gospodăria anexă a centrului școlar agricol au fost din ce în ce mai bine organizate și înzestrate cu aparatură și utilaj modern de laborator, cu material didactic, tractoare și mașini agricole etc.

Cadrele didactice ale școlii, bine pregătite în diferite specialități, sînt însuflețite de dorința patriotică de a crește cadre pricepute, capabile să-i învețe pe ucenici și elevi să aplice în agricultură metodele înaintate. Depunînd o muncă stăruitoare pentru aplicarea în viață a planurilor și programelor de învățămînt, profesorii și maiștrii-instructori au reușit să asigure o bună pregătire și desfășurare a lecțiilor teoretice și practice. Prin lecții corecte din punct de vedere științific și atractive ca formă, prin discuții vii și interesante, prin activități practice bine organizate ei au reușit să dezvolte interesul viitorilor muncitori, maiștri-agricoli și zootehniști pentru aprofundarea materiilor predate.

Conducerea centrului școlar s-a preocupat să asigure fiecărei specialități un cîmp didactic experimental propriu, care să constituie sursa principală de material didactic și totodată primul loc pentru aplicarea în practică de către elevi a cunoștințelor teoretice însușite la lecții. Prin activitatea desfășurată pe cîmpurile experimentale, ucenicii și elevii au în permanență posibilitatea de a studia diferite plante de cultură și dezvoltarea diferitelor soiuri de plante și de a face comparație între rezultatele obținute la culturile la care se aplică măsurile agrotehnice și la acelea cultivate după metode înapoiate.

Caracterul și conținutul activității pe cîmpurile didactice experimentale au fost fixate de către consiliul pedagogic al școlii încă de la începutul anului școlar. În funcție de programa de învățămînt, a fost stabilită și tematica activității pe aceste cîmpuri. Astfel, au fost stabilite soiurile de plante ce urmau să fie cultivate în grădina botanică, plantele cultivate ca aplicare la cursurile de fitotehnie și legumicultură, precum și temele ce urmau să facă obiectul experiențelor pe cîmpurile didactice. Datorită acestei organizări, activitatea de instruire a ucenicilor și elevilor s-a îmbunătățit simțitor, ca urmare a îmbinării strînse a teoriei cu practica.

În decursul anului școlar au fost organizate numeroase experiențe pe cîmpurile didactice. De pildă, profesorul Ștefan Bălănescu a organizat experiențe comparative cu soiuri de cereale, dînd ucenicilor agricoli posibilitatea să tragă concluzii practice despre cel mai bun soi de cereale pentru terenul școlii. Au fost organizate de asemenea numeroase experiențe în legătură cu diverse lucrări de pregătire a terenului, sisteme de semănat, îngrijirea culturilor, altoiri, polenizări artificiale etc. Pentru stimularea activității ucenicilor și elevilor au fost create cercuri ale tinerilor miciurinești. Membrii acestor cercuri, îndrumați de profesori și maiștri-instructori, se ocupă de îngrijirea diferitelor plante, țin evidența observațiilor meteorologice, fac observații asupra creșterii plantelor etc. După terminarea diferitelor experiențe tinerii miciurinești alcătuiesc referate asupra desfășurării lucrărilor și asupra observațiilor efectuate de ei, arată rezultatele pe care le-au obținut și interpretează datele culese, trăgînd concluziile ce se impun.

Întreaga activitate desfășurată de către cadrele didactice de la centrul școlar agricol nr. 1 din Roman în rîndul ucenicilor și elevilor contribuie la buna pregătire a cadrelor de muncitori și tehnicieni agricoli și zootehniști. Numeroșii absolvenți ai școlii sînt mult apreciați în producție pentru dragostea lor față de meserie, cît și pentru buna lor pregătire profesională. Scrisorile primite de tovarășul ing. Ioan Popescu, directorul centrului școlar, din partea conducerilor diferitelor unități agricole în care lucrează absolvenții școlii, îi fac pe toți profesorii școlii să se simtă mîndri, le dau satisfacția rezultei muncii lor.

În curînd centrul școlar agricol nr. 1 din Roman va da o nouă promoție de muncitori și maiștri-agricoli și zootehniști. Fără îndoială că și aceștia, ca și ceilalți absolvenți ai școlii, vor face cinste celor care i-au pregătit, contribuind prin munca și calificarea lor la dezvoltarea continuă a agriculturii noastre socialiste.

Elevii școlii profesionale „Grivița Roșie" în atelier.

La școala "Grivița Roșie"

În preajma examenelor

Sarcina de a pregăti muncitori calificați, care să poată lucra cu bune rezultate în producție, pune în fața fiecărei școli profesionale de ucenici probleme deosebit de complexe, care apar cu și mai multă claritate în perioada premergătoare încheierii anului școlar. Acum, în această perioadă, trebuie făcute cele mai mari eforturi pentru a asigura o pregătire temeinică a tuturor ucenicilor, succesul acestora la examenele de promovare și absolvire. În acest scop, conducerea școlii profesionale „Grivița Roșie" a elaborat un plan de măsuri menit să asigure acordarea unui sprijin substanțial ucenicilor în vederea recapitulării materiei, a consolidării cunoștințelor și deprinderilor dobîndite în cursul anului școlar.

Un obiectiv principal al planului de măsuri îl constituie ajutorarea ucenicilor rămași în urmă la învățătură. Aceștia sînt ascultați mai des la lecții, primesc îndrumări cu privire la felul cum trebuie să învețe pentru a-și lichida golurile în cunoștințe. În afară de aceasta s-a inițiat organizarea unor meditații speciale pentru ucenicii căzuți la anumite materii. La aceste meditații participă și ucenicii care, deși nu sînt amenințați să rămînă corigenți, au totuși cunoștințe mai slabe la materiile respective. Pentru îmbunătățirea instruirii ucenicilor mai slabi din anul I maiștrii-instructori organizează instructaje suplimentare, urmate de aplicații practice în atelierele de instructaj ale școlii. Pentru cei din anii II și III, care lucrează în producție, se pune un accent deosebit pe instruirea practică în uzină, la locul lor de muncă.

Școala profesională „Grivița Roșie" utilizează pentru ucenicii din producție metoda „graficului unic de instruire practică". Această metodă organizatorică urmărește ca ucenicii să treacă, la anumite date, de la un centru de producție la alt centru de producție. Scopul rotației de la un loc la altul constă în familiarizarea ucenicilor cu specificul de producție și ansamblul de operații necesare meseriei respective. Profesorii de tehnologia meseriei asigură un control riguros asupra felului în care ucenicii își însușesc cunoștințele practice, vizitîndu-i zilnic la locul lor de muncă. Acolo unde, din neglijența instructorului de șantier, pregătirea practică a ucenicilor e nesatisfăcătoare, profesorii, în colaborare cu șefii de secție și maiștrii din producție, iau măsurile necesare.

În secțiile și atelierele din uzină, ucenicii din anii II și III lucrează în grupe. Fiecare grupă are un responsabil — ucenicul cel mai bun la practică — care are grijă să ajute pe ucenicii mai slabi din grupa sa. În felul acesta s-a organizat și o întrecere între grupe, dîndu-se lupta ca nici un ucenic să nu aibă note proaste la activitatea practică.

În vederea pregătirii examenelor de promovare și absolvire au fost stabilite de către maiștri-instructori și șefii de ateliere din uzină lucrările practice de sfîrșit de an pentru fiecare clasă și ucenic în parte.

Folosind rațional puținul timp ce a mai rămas pînă la încheierea anului școlar, cadrele didactice de la școala profesională „Grivița Roșie" se străduiesc să obțină rezultate din ce în ce mai bune la examenul pregătirii muncitorilor cadre de mîine.

Ing. GH. GALAȚEANU
Director de studii la școala profesională de mecanici C.F.R. „Grivița Roșie"

INAUGURAREA unui nou local de școală

Mă găseam zilele trecute la Tg. Jiu, cînd am aflat că în aceeași zi va avea loc inaugurarea noului local al școlii de meseriî din comuna Peștișani. N-am vrut să pierd acest prilej și-am pornit în căutarea unui mijloc de deplasare. N-a trebuit să umblu prea mult pentru că ocazia s-a ivit imediat. Așa se face că am luat loc în autobusul „Skoda" al Teatrului Național din Craiova, care transporta la Peștișani ansamblul muzical „Doina Olteniei", invitat să prezinte un program artistic la festivitatea inaugurării.

După ce am trecut podul de peste Jiu, în depărtare a început să se profileze lanțul munților Vulcan, acoperiți de păduri. Căi ferate înguste brăzdează regiunea. Aci se va construi un mare combinat forestier. Bogățiile pămîntului sînt scoase la iveală și valorificate. Masive păduroase, cărbune, zăcăminte de petrol — toate așteaptă oameni pricepuți. Și oamenii se formează. Se formează și la școala de meserii din Peștișani care pregătește timplari și fierari. Învață aci peste 120 elevi. În anul viitor numărul lor se va dubla.

La Peștișani a existat și în trecut o școală de meserii, dar numărul elevilor ei nu trecea de 40—50. Mai tîrziu burghezia a desființat-o. Abia în 1949 școala a fost reînființată. Nu avea însă un local corespunzător.

Sfatul popular și personalul didactic, sprijiniți de organizația de partid din comună, au mobilizat pe locuitori la construirea unui local de școală. Oamenii au adunat materiale, au făcut cărămidă. Ulterior construcția a trecut pe seama statului.

Astăzi la Peștișani se ridică un local aspectuos, cu etaj, cu numeroase săli de clasă, săli pentru ateliere, cu dormitoare în care încap peste 200 elevi și cu o frumoasă sală de festivități care are o capacitate de peste 400 locuri. În ziua inaugurării, aceasta devenise neîncăpătoare. Toți locuitorii satului se adunaseră la școală și admirau coridoarele largi, sălile mari și luminoase. Pe terenul de lîngă școală, flăcăii și fetele, în frumoase costume naționale, au încins o horă.

Începe festivitatea. Sînt prezenți reprezentanți ai sfatului popular regional, ai comitetului raional de partid și ai sfatului popular raional. Aplauze nesfîrșite întîmpină pe vorbitori. Tovarășul Nicolae Andrei, șeful secției de învățămînt și cultură a regiunii Craiova, felicită locuitorii satului, constructorii și întregul colectiv al școlii.

Tovarășul Ilie Florea, secretarul comitetului raional de partid, salută pe participanții la festivitate și subliniază grija partidului și guvernului pentru nevoile materiale și culturale ale oamenilor muncii.

Un grup de elevi de la școala medie „T. Vladimirescu" din Tg. Jiu, cu care școala de meserii din Peștișani a realizat o strînsă legătură și pe care o sprijină în realizarea sarcinilor învățămîntului politehnic, aduc salutul lor colegilor din Peștișani, o dată cu mîndre buchete de flori.

Programul artistic, prezentat de ansamblul „Doina Olteniei" și de elevii școlii, a entuziasmat pe spectatori și a durat pînă seara tîrziu.

C. MIHAI

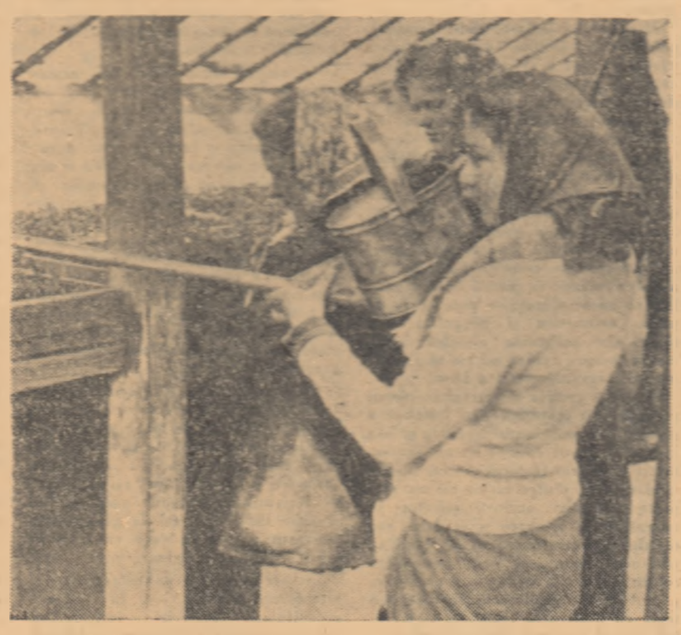

Lecție practică în sera, la Centrul școlar agricol din Roman.

CONFERINȚA EUROPEANĂ
asupra programelor de învățămînt

Între 8 și 19 aprilie a. c. a avut loc la Sèvres, lîngă Paris, în cadrul U.N.E.S.C.O., o conferință europeană asupra programelor din învățămîntul de cultură generală. Conferința a fost organizată de Comisia Republicii Franceze pentru educație și cultură la Centrul internațional de studii pedagogice din Sèvres. Au fost invitate toate țările europene membre ale U.N.E.S.C.O. și, în plus, Tunisia și Marocul.

Temele generale puse în discuția conferinței au fost aduse la cunoștința participanților înainte de începerea conferinței și au fost susținute prin rapoarte prezentate în plenarele conferinței și în comisii de unii delegați desemnați de biroul comisiei organizatoare.

Încă din ianuarie 1958, ministerul nostru a trimis secretariatului general al comisiei organizatoare un raport pe tematica dată. Unele aspecte ale acestui raport au fost inserate în raportul preliminar de sinteză prezentat de dl. Roger Gal, consilier al Ministerului Educației Naționale din Franța, în ședința plenară de deschidere.

Una din temele importante puse în discuție a fost problema culturii generale. În ședințele plenare, care au durat două zile în jurul așa numitei mese rotunde, s-a arătat că învățămîntul de cultură generală nu mai poate fi un privilegiu al minorității, ci a devenit o necesitate pentru întregul popor. De aci decurg, pe de o parte, datoria pentru toate țările europene de a prelungi școlaritatea obligatorie pînă la vîrsta de 16 ani, pe de alta, de a lărgi conținutul culturii generale prin cunoștințe științifice și tehnice specializate, pentru ca elevii să înțeleagă complexitatea epocii în care trăiesc, pentru a fi pregătiți să exercite diferite profesiuni. Fără îndoială, varietatea de cunoștințe nu trebuie să ducă la enciclopedism.

În discuții s-a recunoscut că balanța culturii, avînd la un capăt umanismul, se pleacă, în prezent, spre cultura tehnică. Complexitatea crescîndă a vieții, datorită progreselor științei și tehnicii, impune o cultură generală bazată pe acestea. Pe de altă parte, dezvoltarea științei și tehnicii ne face mai dependenți unii de alții. Datoria educației este de a face pe elevi să înțeleagă această dependență. Individualitatea poate fi realizată nu ca un egoism contemplativ și sterilizant, ci ca o valoare ce se realizează în comunitate.

S-au ridicat și unele obiecțiuni: incapacitatea conștiinței elevilor de a cuprinde un volum de cunoștințe prea mare, primejdia de a suprima sintezele prin separarea și înmulțirea disciplinelor. Au fost și glasuri care au susținut că, prin îndreptarea hotărîtă spre practica cerută de realități, s-ar reduce posibilitățile de a crea în conștiința elevilor acea presupusă bogăție interioară pe care ar da-o cultura umanistă. S-a propus ca cultura generală să fie definită ca ceea ce rămîne din studiile noastre, din lecturile noastre, din lucrările noastre personale și care ne permite să înțelegem pe oameni și societățile omenești, de a înțelege lumea în care trăim, de a ne situa în această lume și de a activa în mod eficace.

O definiție de un caracter atît de general poate să apropie puncte de vedere foarte diferite, exprimate de delegați, dar nu o considerăm satisfăcătoare.

După terminarea discuțiilor de la masa rotundă, au început discuțiile în cele două comisii instituite pe probleme: comisia I-a, pentru problemele de educație morală și civică, și comisia a II-a, pentru problemele de învățămînt specializat în științele experimentale.

În problemele educației sociale și civice, deși s-a accentuat că ființa umană este un individ socializat, totuși s-a căutat în raportul d-lui Jacob, inspector general al Instrucțiunii Publice din Franța, să se separe omul de cetățean, sub cuvînt că educația morală ar forma pe om, iar instrucția civică pe cetățean. În educația omului ar intra adevăruri morale, anumite principii generale pe care douăzeci de secole de gîndire le-au elaborat. Preceptele religioase n-ar intra între acestea, întrucît în școli, mai ales în Franța, în privința religiei este necesar să se mențină o strictă neutralitate. În ce privește educația cetățenească, ea ar consta în evitarea problemelor politice actuale și s-ar mărgini la principii a căror importanță depășește pe acelea ale actualității. Ca metodă pedagogică, pentru educația morală a umanității prinsă în operele literare, literatura devenind o educatoare a tineretului.

Un alt raportor, dl. Louis François, inspector general, socotește că educația civică se poate da prin mijlocirea literaturii, a istoriei, a geografiei și chiar a științelor. O formație civică specială — afirmă raportorul — ar fi dăunătoare, pentru că ea ar însemna îndoctrinare. Instrucția civică s-ar mărgini, la ciclul I, la studiul comunei natale, al regiunii, al serviciilor economice și sociale, al organizării administrative a națiunii, al organizării politice a națiunii și al Organizației Națiunilor Unite. La ciclul II, elevul ar putea cunoaște condițiile în care se pun problemele de organizare politică, economică și socială atît pe plan național cît și pe plan internațional. Elevii trebuie să încerce să-și formeze o opinie cît mai rațională posibilă asupra felului cum se pun problemele și se propun soluțiile. Pentru aceasta nu sînt necesare programe, ci numai indicative. Raportorul recunoaște totuși că, pentru a feri omenirea de dezastre, ea trebuie să se supună unor anumite imperative: orice progres economic trebuie să fie însoțit de un progres social, progresul social trebuie să fie însoțit de un progres corespunzător în instrucție; progresul economic, social și al instrucției aduce independența popoarelor coloniale; diferite națiuni trebuie să se unească pentru a reglementa împreună o cooperare internațională. Aceasta ar constitui idealul politic care ar putea fi însuflat elevilor.

În raportul d-lui Pierre George, profesor la Sorbona, despre presiunea științelor umaniste asupra programelor de cultură generală se socotește necesar ca elevul să cunoască timpul său prin introducerea în programele și în manualele de istorie a unor capitole de istorie economică, socială, precum și de istorie a ideologiilor și prin împingerea geografiei, rămasă în urmă din acest punct de vedere, către cuprinderea problemelor privind dezvoltarea economică și socială a lumii. Viitorul cetățean, spune raportorul, trebuie să cunoască toate resorturile economice prin care o societate trăiește și se dezvoltă. Dar și dl. George socotește că nu e nevoie de un curs special de educație socială și economică, întrucît istoria și geografia sînt suportul normal al științelor economice și sociale.

Despre științele naturii în școlile de cultură generală a făcut un raport tov. doctor Iosef Sula, din delegația cehoslovacă, care a pus clar și hotărît discuția pe tărîmul realităților din țările socialiste. În țările socialiste, învățămîntul științelor naturii este mult favorizat, întrucît se recunoaște importanța lui practică nu numai pentru construirea socialismului, dar și pentru formarea concepției științifice despre lume. Se impune totuși ca din vasta materie a științelor naturii să se aleagă numai elementele de o importanță indiscutabilă pentru instrucțiunea generală, eliminîndu-se elementele care privesc pe specialiști. Ca criteriu de alegere raportorul propune pe acel din școlile țărilor socialiste — și anume, să se aleagă numai elementele care au o semnificație practică, avînd în vedere orientarea politehnică a învățămîntului.

În discuția comisiilor s-au pus și alte probleme ca, de pildă: ameliorarea programelor în vederea aprecierii mutuale a valorilor culturale ale Orientului și ale Occidentului (raportul d-lui M. J. Filliozat, profesor la Collège de France) în sensul ca valorile culturale ale Orientului (istorie, filozofie, muzică etc.) să fie prezentate în manuale sub o formă obiectivă, dînd, în acest fel, un tablou echilibrat al umanității reale în totalitatea ei, fără acel dispreț datorit ignoranței cu care au fost privite pînă acum aceste valori. De asemenea, miss Green, delegata Angliei, a făcut un raport asupra orientării pedagogice și profesionale în învățămîntul din Anglia. Această orientare se face de către profesori în colaborare cu părinții și cu elevii înșiși.

În cadrul unei ședințe plenare a experților s-a discutat problema influenței examenelor asupra programelor. Din cauza examenelor de intrare în ciclul II și a examenului de maturitate sau de bacalaureat, atenția profesorilor și a elevilor nu se îndreaptă spre obținerea unei culturi generale, în limita programelor, ci se concentrează cu deosebire asupra materiilor care intră în programul examenelor, lăsînd pe planul al doilea materiile care nu intră în examene. Scopul cursurilor devine, în acest mod, o lungă pregătire pentru examene.

Discuțiile în jurul temelor conferinței au fost foarte animate. Problema importantă în jurul căreia s-au purtat discuțiile timp îndelungat este problema personalității. După unii, dezvoltarea personalității ar avea de suferit dacă, prin studiile economice și sociale, s-ar simți prea angajată în cadrul comunității din care face parte. Ea ar fi scăutuită de o anumită bogăție interioară dacă s-ar restrînge sau s-ar părăsi umanismul și s-ar da o mare extindere studiului științelor experimentale și al tehnicii.

S-a replicat, bineînțeles, că personalitatea nu se valorifică decît înăuntrul și cu mijloacele societății în care activează și că știința și tehnica, puse în serviciul ridicării nivelului de viață al oamenilor, au o valoare morală cu mult mai presus decît bogăția stearpă și de ornament cu care umanismul izolat de viață poate înzestra pe un om.

Pentru a îngusta locul ce se cerea în programe și în manuale pentru știință și tehnică, s-au invocat incapacitatea elevilor de a le cuprinde în mod satisfăcător, pericolul enciclopedismului și lipsa de sinteze, risipa forțelor, ba chiar și faptul că știința și tehnica nu dau răspuns „neliniștii morale" și problemelor de conștiință cărora numai umanismul și religia le pot răspunde.

Punctele de vedere susținute în discuții erau atît de diferite încît, la sfîrșitul conferinței, cu foarte multă greutate și numai în forma cea mai generală s-a putut ajunge la concluzii care să le apropie. S-a căzut totuși de acord asupra importanței pe care trebuie s-o aibă în învățămînt științele naturii și asupra necesității de a instrui pe elevi cu privire la problemele economice și sociale.

Delegația română a făcut numeroase intervenții și a participat activ la discuții. Unele intervenții s-au reflectat în materialele prezentate la concluzii.

Socotim utilă participarea delegației romîne la această conferință, pe de o parte pentru că a putut cunoaște problemele care frămîntă conștiința pedagogilor din țările capitaliste ale Europei, pe de alta pentru că, alături de delegații U.R.S.S. și ai țărilor de democrație populară, a putut face cunoscute realizările și condițiile de dezvoltare ale învățămîntului închinat ridicării nivelului cultural și material al poporului.

PETRE DRAGOIESCU
președinte al Consiliului superior al școlilor

Din experiența unor colective de conferențiari

Cît mai aproape de problemele concrete ale satului

Știind că propaganda prin conferințe este unul din mijloacele de bază ale activității cultural-educative în rîndurile țăranilor muncitori, cadrele didactice din raionul Caracal acordă o atenție deosebită muncii colectivelor de conferențiari de pe lîngă cămînele culturale. O experiență pozitivă în acest domeniu a dobîndit, de pildă, colectivul de conferențiari din comunele Zănoaga și Celaru. Membrii acestor colective leagă strîns conferințele ce le expun în fața țăranilor muncitori de problemele concrete ale satului și, prin aceasta, atrag, interesează și convving masa auditorilor.

Responsabilul colectivului de conferențiari de pe lîngă căminul cultural din comuna Zănoaga este învățătorul Petre Mateescu. La întocmirea planului de conferințe el nu pierde din vedere faptul ca acestea să fie cît mai variate, mai legate de specificul comunei respective, de cerințele imediate ale activității țăranilor muncitori și pune mare bază pe pregătirea temeinică a conferințelor. Fiecare membru al colectivului studiază conferința pe care o are de ținut și, împreună cu ceilalți tovarăși, adună date și fapte locale cu care să îmbogățească conținutul acesteia, se ocupă de procurarea materialului demonstrativ necesar, a literaturii suplimentare etc. Avînd de ținut conferința „Ce trebuie să facem în campania de primăvară pentru a obține o producție bogată", învățătorul Ion Rădulescu, membru al colectivului de conferențiari din Zănoaga, a studiat în prealabil materialul trimis de la centru, a extras ideile principale ale conferinței și problemele esențiale ale acesteia pe care le-a dezvoltat și le-a exemplificat apoi cu fapte și date din viața satului. La culegerea datelor a participat întregul colectiv de conferențiari și astfel conferința a putut fi ilustrată cu numeroase exemple concrete.

Pe lîngă munca de pregătire și adaptare a conferințelor la specificul comunei respective, colectivul de conferențiari din comuna Celaru, al cărui responsabil este învățătorul C. Ștefănescu, întocmește lunar cîte o conferință pe probleme legate de activitatea cetățenilor comunei și de perspectivele muncii acestora. Conferința „Viața nouă în comuna Celaru", de pildă, a fost repartizată învățătorului Haralambie Tatomir. Prima grijă a acestuia în vederea întocmirii conferinței a fost de a studia amănunțit realitățile locale, de a cunoaște problemele legate de acțiunea de cooperativizare a agriculturii în comună. Apoi s-a trecut la strîngerea și sistematizarea materialului faptic. Învățătorul Toma Stănescu, de pildă, s-a ocupat de adunarea datelor privind situația din trecut a țăranilor muncitori din comună. Cercetîndu-se diferite documente ale răscoalei din 1907, conferința a putut fi îmbogățită cu aspecte concrete legate de viața țăranilor care lucrau pe moșiile boierilor, de lupta maselor muncitoare pentru pămînt și libertate.

Învățătorul Gheorghe Dumitrescu a strîns date legate de munca politică și culturală de masă dusă pentru întîiințarea și întărirea gospodăriei colective și a celor 11 întovărășiri agricole. Învățătorii Eugen Dumitru și Ilie Iordache au adunat date privind viața de astăzi a satului ca urmare a dezvoltării sectorului socialist în agricultură (case noi, cămin cultural, cinematograf, lucrări de electrificare, numeroase aparate de radio, cărți din belșug în casele colectiviștilor și întovărășiților etc.). Discuțiile avute cu bătrînii satului în legătură cu trecutul comunei, ca și discuțiile cu colectiviștii și întovărășiții, cu reprezentanți ai organelor de stat și de partid au constituit de asemenea un bogat izvor de date. Toate acestea au îngăduit conferențiarului să întocmească o adevărată monografie a comunei.

Colective de conferențiari care muncesc după un plan bine stabilit, țin seamă de sarcinile imediate ce stau în fața țăranilor muncitori și întocmesc conferințe interesante și bogate în conținut sînt și cele din comunele Amărăștii de Jos, Bucinișa, Băbiciu, Gostavățu, Bosoteni, Dobrosloveni și altele. Datorită interesului pe care-l acordă cadrele didactice din aceste comune pregătirii conferințelor, numărul țăranilor muncitori care le audiază este din ce în ce mai mare.

M. GINDACU

Redacția și administrația: București, Piața Scînteii nr. 1, Telefon 7.60.10. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin" București, Piața Scînteii. Abonamente: 1 an — 12,50 lei; 6 luni — 6,25 lei; 3 luni — 3,12 lei.
Abonamentele la „Gazeta învățămîntului" se fac la toate oficiile poștale, prin factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.